

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
 W Warszawie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
 Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 8.

KURIER WARSZAWSKI.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garbontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.
 Nekrologja: za wiersz 15 kop.
 Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
 Małe ogłoszenia za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop.
 Nadesłane: za jeden wiersz garbontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Kantor własny Kurjera w Łodzi.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświątecznych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-jej zrana do 8-jej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-jej zrana do 1-jej po południu.

Dziś:	Józefa Oblubień. N. M. P.	Wschód słońca o godzinie 6-jej minut 17	Wschód księżycy o godzinie 9 minut 49 r.	Piatek:	Wielki: Katarzyny K.
Wtorek:	Wolframa Biskupa.	Zachód " 6-jej " 2	Zachód " 3 " 14 w.	Sobota:	Wielki: Tymoteusza.
Środa:	Benedykta Opata.	Długość dnia godzin " 11 " 45	Wysokość wody na Wiśle st. 7 c. 6 (st. 6 c. 10)	Niedziela:	Wielkanoc. Ireneusza.
Czwartek:	Wielki: Boguchwała B.	Przybyło " 4 " 7	Dziś o godzinie 2-jej po poł. ciepła 5°.	Poniedz.:	Wielkanocny.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9—Telefon redakcji 268.—Telefon administr. 513.
 W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

— W niedzielę, d. 18-go marca, w soborze katedralnym prawosławnym, Najprzewielebniejszy Flawjan, arcybiskup chełmsko-warszawski, o godz. 12-jej po południu odprawił z powodu wstąpienia na tron Wszechrosyjski Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana Aleksandra Aleksandrowicza uroczyste nabożeństwo, przeniesione z powodu nastąpienia wielkiego postu ze środy na niedzielę. Na nabożeństwie obecni byli: tymczasowo dowodzący wojskami okręgu wojennego warszawskiego P. P. Pawłow, tymczasowo pełniący obowiązki Generał Gubernatora warszawskiego, senator generał-lejtnant baron N. N. Medem, pomocnik dowodzącego wojskami okręgu wojennego warszawskiego generał-lejtnant N. J. Zwierew, wszyscy miejscowi generałowie, naczelnicy oddzielnych części i zarządów, tak wojskowi jak i cywilni. Po nabożeństwie było wygłoszone wielolecie Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszemu Panu, Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani, Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewiczowi Następcy Tronu i całemu Panującemu Domowi. W tym czasie z wałów cytadeli Aleksandryjskiej ozwała się salwa działowa 21 wystrzałów.

Tegoż dnia odprawione były nabożeństwa w świątyniach zarządu wojskowego oraz w świątyniach wszystkich innych wyznań. (Warsz. Dziennik.)

— Praw. wiestn. donosi, iż podczas zwiedzania wystawy akademickiej w Petersburgu przez Ich Cesarzkie Mości Najjaśniejszych Państwa, Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan na był, pomiędzy innemi,

obraz Bakalowicza „Młody Katull”, zaś Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz Następca Tronu akwarelę Rosena „Napoleon opuszcza swoją armję po przejściu przez Berezynę w r. 1812-ym”.

KALENDARZ

Imiona słowiańskie: Dziś Polemira, jutro Błogosława.
 Zgromadzenia: Zebranie ogólne członków Towarzystwa żywiarskiego. (Lokal redakcji Kurjera Warszawskiego—8 wieczorem.)

Wystawy stale: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Lokal Towarzystwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 15—od 10-jej zrana do 4-jej po południu.)—Wystawa obrazów Krywulca. (Lokal wystawy w hotelu Europejskim—od 10-jej zrana do 8-jej wieczorem.)—Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Lokal wystawy przy ulicy Nowy-Swiat № 27—od 10-jej zrana do 7½ wieczorem.)—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego krajowego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 66—codziennie od 10-jej zrana do 4-jej po południu, w niedziele zaś i święta od 12-4-jej po południu. Wejście bezpłatne.)—Wystawa Muzeum rzemieślniczego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 66—codziennie od 10-jej zrana do 4-jej po południu, dla rzemieślników od 7-9-jej wieczorem, w niedziele zaś i święta od 10-jej zrana do 4-jej po południu.)—Wystawa etnograficzna. (Lokal wystawy przy ulicy Wiejskiej № 18, dom hr. Branickiego—od 10-jej zrana do 4-jej po południu.)

Wystawy terminowe: Wystawa dzieł s. p. Jana Matejki. (Salon artystyczny, Nowy-Swiat, 27—od 10-jej zrana do 7-jej wieczorem.)—Wystawa obrazu Władysława Podkowińskiego „Szał uniesień”. (Lokal Towarzystwa Sztuki Pięknej przy ulicy Krak.-Przedm.—od 10-jej zrana do 4-jej po południu.)

Zabawy: Dla członków Stowarzyszenia wzajemnej pomocy subjektów handlowych wyznania mojżeszowego oraz osób wprowadzonych wieczorem muzykalno-taneczny. (Lokal Stowarzyszenia przy ulicy Długiej—9 wieczorem.)

Teatry: Wielki: dziś przedstawienie ruskiej trupy dramatycznej teatru Cesarskiego w Petersburgu: „Pierwsza mucha” (komedia) oraz „Naręczony z aresztu za długi” (komedia—abonament № 1. przedstawienie 1-sze); jutro „Jan z Lejdy” (opera—z udziałem pp. Eugenjusza Durota i Henryka Broggi-Muttini'ego);—Roz ma ito ści: dziś „Nasi najserdeczniejsi” (komedia); jutro „Właściciel kuchni” (sztuka);—L e t n i: dziś „Zaklęty zamek” (operetka—z udziałem panny Klementyny Czosnowskiej); jutro „Myszki bez kota” (krotochwiła) oraz „O chlebie i wodzie” (wodewil). (7½ wieczorem.)

— Jutro w kościele św. Marcina (po-augustjańskim) odprawiona zostanie wotywa przed obrazem Pocieszenia N. Panny Marii, o godz. 9-jej zrana.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-jej zrana, w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha (po-paulińskim) odprawiona będzie ku Jej czci solenna wotywa.

— W kościele św. Franciszka Serafickiego (po-franciszkańskim) jutro, o godz. 10-jej zrana, odprawiona będzie solenna wotywa z wystawieniem N. Sakramentu i procesją ku czci św. Antoniego Padewskiego.

— W tymże kościele jutro, o godzinie 4-jej po południu, odprawione będzie nabożeństwo pasyjne z wystawieniem N. Sakramentu i kazaniem.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Re bene gesta, jak ktoś zauważył, rozszedł się parlament nie miecki w piątek na ferje świąteczne, mając

DWIE POWIEŚCI.

Marja Rodziewiczówna należy od lat kilku, mimo młodego wieku, do tych autorów, z którymi się sprawodawca literacki najczęściej spotyka. Co pół roku wychodzi jakaś jej powieść. Zaledwo załatwiło się z jedną, a już nadsyła ją wydawcy drugą.

Takie bogactwo twórczości dowodzi zawsze dwóch rzeczy. Po pierwsze: Rodziewiczówna posiada dar niezwykłej płodności; po drugie: książki jej „idą”, wyrażając się żargonem księgarskim, gdyby bowiem nie „szły”, gdyby nie były „dobrym interesem”, nie znajdowałyby tak chętnych nakładców.

Rodziewiczówna należy obecnie w istocie do belletrystów najpoczytniejszych, co potwierdzają wykazy księgarskie. „Idzie” ona, jest „dobrym interesem”, „opłaca się” itd.

Uplywa zwykle dużo czasu, zanim sobie krytyk wyrobi dokładne wyobrażenie o psychologii przeciętnej publiczności czytającej. Wnosząc do swojego zawodu swoje własne upodobania, zasady estetyczne i aspiracje, swoją własną miarę, dziwi się zrazu, że zwykła klientela belletrystów nie przykłada do nich do dzieł wyobrażeń. On ciągnie w prawą stronę, a publiczność w lewą; jemu podoba się to, a publiczności owo; co on chwali, podnosi, to publiczność odrzuca i odwrotnie. Rzadko schodzi się gust krytyka z gustem publiczności.

Patrzymy często w teatrze na powodzenie utworów, które powinny paść zaraz po premierze. Kilkadziesiąt razy grają jakieś mierne sztuczki, a Szeks-pirów, Schillerów, Molierów, Racine'ów wystawiają tylko od czasu do czasu dla „honoru domu”.

To samo dzieje się z powieściami. Studja Dygańskiego do świata zwierzęcego, arcydzieła w swoim rodzaju; obrazki żydowskie Junoszy, znakomite sylwetki starozakonnych z gminu; nowele Gomulickiego, istne cacka pod względem technicznym—cieszą tylko średnim powodzeniem księgarskim, a pierwsze lepsze romansidło z Numą i Pompiliuszem, a ciekawą bajką, splecioną z „zajmujących” wypad-

ków, rozlatuje się po całym kraju, rozrywane, pochłaniane.

Młody krytyk dziwi się temu „upadkowi smaku” i usiłuje „poprawić” gust, przekonany, że narzuci z czasem czytelnikom swoje upodobania. Dopiero dłuższa praktyka odbiera mu i to złudzenie, jak wiele innych, które opromieniały jego lata wiosenne.

Czas studi wszelkie zapuły...

Młody krytyk, gdy wniósł do swojego fachu nie tylko wrodzone poczucie piękna i prawdy artystycznej, lecz także specjalne wykształcenie literackie, nie chce zrozumieć, że między jego upodobaniami a gustem przeciętnej publiczności stoi właśnie owo wrodzone, nie każdemu dane, poczucie piękna i prawdy i owo specjalne przygotowanie. Co jego zachwyci, tego zwykły czytelnik najczęściej nawet nie dostrzeże, co zresztą bardzo naturalne, bo wszystkiego trzeba się nauczyć. On patrzy okiem znawcy na pomysł i kompozycję, na całość i szczegóły; on odróżnia doskonale zdolność od talentu, natchnienie od roboty, publiczność zaś ulega zawsze tylko wrażeniu.

Jakiego „wrażenia” domagają się zwykli czytelnicy od powieści?

Może chcą, aby im belletrysta odtworzył kawał życia przeszłego lub bieżącego, aby sięgnął głęboko do duszy pokoleń zgasłych albo żyjących, aby, słowem, pokazał człowieka, jego radości i rozpacz, jego krwawy pochód do zakrytych celów?

Kto przypatrywał się kiedy sposobowi, w jaki się powszechnie czyta powieści, ten wie, że wszelkie „głębkie”, studja, „dokumenty”, że wytworniejsza psychologia w ogóle posiada bardzo szuflę koło zwolenników. Właśnie te miejsca, które autorowi sprawiły najwięcej trudu, nad którymi „pracował” w pocie czoła, nie zajmują nikogo. Przeciętny czytelnik przechodzi po nich szybko, szukając przerwane go wątku bajki. Co będzie—czy się pobiorą—czy pokonają przeszkody i t. d.?... oto główny bodziec ciekawości.

Wynika z tego, że „poczytnym” będzie zawsze ten belletrysta, który kładzie główny nacisk na fabułę, na wypadki i romans. Koniecznie romans... Bez kohekania niema powodzenia powieści.

Rodziewiczówna, aczkolwiek należy do autorów

najmłodszych, zrozumiała wybornie psychologię przeciętnej czytelnicy, daje bowiem zawsze zajmującą bajkę, zestawiając obok siebie mnóstwo sytuacji.

Jej „Lew w sieci” (nakład Lewentala) odznacza się takim bogactwem scen, że Sienkiewicz lub Orzeszkowa wysnułiby z niego kilka dużych tomów.

Konstanty Jamond, wychowany w Algierze, pół francuz, pół polak, przybywa wraz z ciotką Felicją do kraju, którego nie zna. Przywykły do warunków francuskich, zastaje u nas oczywiście stosunki w wielu razach odmienne.

Ktoś inny, wybrałszy sobie taki pomysł, skorzystałby z dobrej sposobności. Odtworzyłby w szero-chy rysach obraz naszego społeczeństwa, wykazałby różnice między cywilizacją północną a zachodnią. W oświetleniu cudzoziemca moglibyśmy „wyjść” bardzo plastycznie.

Inaczej poradziła sobie Rodziewiczówna.

Nazkicowawszy w ekspozycji bardzo dobrze dwie główne postacie, Felicję i Konstantego, posta rała się zaraz na wstępie o „interes”. Oto poznał algierczyk już w wagonie Helenę Wojakowską, którą przy końcu powieści zaślubia.

Wypadki i sytuacje następują szybko po sobie.

Algierczycy, jadąc do krewnych, których opuścili przed dwudziestu latami, przebiegają kawał kraju i widzą wiele rzeczy. Odwiedzając zapomnianą rodzinę, przebywają w różnych domach i ocierają się o legion ludzi.

Rodziewiczówna nie szczędziła charakterów. Wprowadziła ich do „Lwa w sieci” całe wojsko. Jak w kalejdoskopie, przesuwają się w jej powieści coraz to inne sylwetki, a zawsze ciekawe. Rodzina Holanickich, zgrupowana naokoło matki, starej skąpcicy, poświęcającej dla grosza siebie i dzieci, powiększyła kolekcję naszych oryginałów artystycznych.

Zawiódłby się, ktoby w „Lwie w sieci” szukał głębszego studjum społecznego lub psychologicznego.

Chąc wyzyskać szerzej wyborny pomysł, należało postawić inaczej główny charakter.

Gdyby Konstanty Jamond nie był tem, czem jest, czyli pospolitym typem „dobrego chłopca”, hulaka, łobuzem, lekkomyślnikiem, a przede wszystkim ko-

ce potrwać do d. 5-go kwietnia. *Re bene gesta* znaczy tym razem: po uchwaleniu traktatu handlowego z Rosją, który z dniem jutrzejszym o godzinie 8-jej zrana wchodzi w życie. Hr. Caprivi dokonał najważniejszego dzieła swoich rządów dotychczasowych.

A jednak, mimo że jest bohaterem dnia, wieści o bliższym ustąpieniu jego mnożą się z każdą chwilą w Berlinie. Półroczna walka z konserwatystami, ze stronnictwem, z którego ona wyszedł, miała go zmęczyć i zniechęcić, tembardziej, że na całej linii zachowawczo-agrarnej wydano hasło: „Teraz dopiero walka się na dobre zaczynała”. Z pod scenicznego wgłębienia na politycznym *theatrum* wychyla się natomiast coraz wyraźniej postać przyszłego kanclerza rzeszy niemieckiej, pana Jana Miquela, niegdysieś twórca *Nationalvereinu*, przewodzący narodo- i liberalnych, który od chwili, gdy powiedział, że rozpoczyna się teraz trzydziestolecie agrarne, poświęcone podniesieniu rolnictwa i zabezpieczeniu jego siły w życiu gospodarczym Niemiec, urosł nagle w bożyszcze zachowawców i agraryjuszów. Nawet cesarz, który miałby wszelkie powody do krzywienia się na Miquela za jego dwuznaczne i chwiejne zachowanie się wobec traktatu handlowego z Rosją, przebaczył mu snadź tę *frontę* antykanclerską i antytraktatową, skoro we wtorek pośpieszył ostentacyjnie na obiad do niego — w tym samym dniu, w którym Miquel w dwugodzinnym wywodzie bronić się musiał przed sądem w procesie spółników Ahlwardta, Plack-Podgórskiego i Schweinhagena, zarzucających Miquelowi udział w nieczystych operacjach i lichwiarskich zyskach w epoce, gdy berliński bank dyskontowy z Bleichroederem regulowali upadłość kolei rumuńskich Straussberga.

Wprawdzie p. Miquel wyszedł zwycięsko z kampanji przed sądem, w każdym razie jednak wybór tego samego dnia przez monarchę na wizytę u spotwarzanego przez antysemitów ministra, jest czemś więcej, niż aktem ludzkiej sprawiedliwości, jest polityczną manifestacją. I tak oto z ciężkich perypetyj traktatowych wychodzi istotnym zwycięzcą, istotnym człowiekiem przyszłości, tem, co *der kommende Mann* nazywają w Niemczech, nie kto inny, lecz właśnie p. Miquel. Jest jakiś rys dziwnie ironiczny i paradoksalny w tym obrocie rzeczy.

Jeden z naoznacznych świadków zbrodni, popełnionej w ostatni chwatek w kościele paryskim św. Marii Magdaleny, opowiada o niej szczegóły następujące:

O godz. wpół do trzeciej z południa kościół św. Magdaleny, stojący przy rue Royal, był widownią nowej, ohydnej zbrodni.

Deszcz lał, jak z cebra, gdy z świątyni, w której zaczęli się już gromadzić pobożni, śpieszący na konferencję wielkopostną, wypadł pędem strzały błady, przerażony jakiś człowiek a za nim ozwał się krzyk

„Łapaj!” Około stu przechodniów rzuciło się ku domniemanemu zbrodniarzowi, którego policjant szybko złowił. Setka pięści podniosła się do razów, chciało nieznanego rozszarpać. Kilku policjantów zdołało go z trudnością ocalić przed wściekłością tłumu. Może jednak i im byłby się ratunek nie udał, gdyby zakrytyj nie wybiegł w tej chwili z kościoła i podnosząc ręce do góry nie krzyknął piorunującym głosem: „Dajcie mu pokój! Zbrodniarz zginął!”

Minister sprawiedliwości i prefekt policji znaleźli się zaraz na miejscu zbrodni. Obłok dymu snuł się po świątyni. Około pięćdziesięciu ludzi było dopiero w jej wnętrzu. Wybuch nastąpił w przedsiönku pomiędzy wewnątrz a zewnętrzną bramą. Tam ujrano leżące zwłoki zbrodniarza, pomimowolnego samobójcy. W przedsiönku było ciemno, gdyż drzwi zewnętrzne zamknięte. Kilku policjantów i lekarzy ze świecami w rękach pochylało się nad przedmiotem leżącym na ziemi. Przerażający był widok tego człowieka z rozdartymi wnętrznościami. Na prawo leżały oderwane nogi w grubych, oddawna snadź nieczyszczonych, gwóźdźmi podkutyh butach.

Jedni przypuszczają, że eksplozja nastąpiła w chwili, gdy zbrodniarz usiłował otworzyć ciężkie drzwi boczne z prawej strony, inni sądzą, że położył on nieostrożnie bombę na ziemi i chciał uciekać, gdy wybuch go dogonił i rozszarpał. Sądzą, że sprawca zamachu liczyć mógł około 35 lat; miał rysy energiczne i ciemny zarost. Ubrazy był licha. W kieszeni jego znaleziono adresy kilku poszukiwanych oddawna anarchistów.

Z listu, pisanego przez niejakiego Pauwelsa do matki, wywnioskowała szybko policja, że sprawcą zamachu był właśnie ów Pauwels, belgijczyk, garbarz z powołania, liczący lat 40, przyjaciel Pawła Réclusa.

Oprócz niego aresztowano także niejakiego Maurela, który zaraz po zamachu wszedł do pobliskiej apteki, aby opatrzyć ranę, którą odnieść miał, przesadzając kraty żelazne, otaczające kościół św. Magdaleny.

Według późniejszych wiadomości aresztowano trzy osoby. Są nimi: kamerdyner Roquet, ten, którego w ucieczce z kościoła św. Marii Magdaleny lud chciał zamordować; ogrodnik Sagnet, który w chwili wybuchu stał we drzwiach kościelnych, i ów przekupień dzienników Maurel, który wpadł do apteki dla opatrzenia głębokiej rany w udzie i dawał niejasne odpowiedzi.

Gdy podniesiono zwłoki Pauwelsa, obaczono, że prawa ręka jego kureczowo ścisnęła w dłoni rewolwer, ukryty w kieszeni. Widocznie zamierzał on bronić się nim, jak Henry, w razie ścigania go podczas ucieczki.

Nowe poświęcenie kościoła okazało się zbytecznym, ponieważ — jak orzekła władza duchowna — Pauwels nie miał zamiaru samobójczego, a mord przezeń

bięciarzem, jakich nasza rasa wydaje bardzo dużo, gdyby, zamiast latać za spódniczkami, oglądał się nieco uważniej naokoło siebie, badał, porównywał, myślał, nie nślaży mu niezawodnie różnica między tem, na co patrzyli w świecie, a tem, co znalazł w kraju. Ale jego obchodzą głównie „psie figle”. Bawi go wszystko; nie zastanawia nic. Taki algierczyk, jak go Rodziewiczówna pomyślała, nie mógł postępować inaczej.

Jako powieści w rozumieniu pospolitemu należy „Lew w sieci” do lepszych dzieł Rodziewiczówny. Na uznanie zasługuje bardzo dobra charakterystyka mnóstwa typów, poczawszy od żyda Alkuny, a skończywszy na ziemianinie Różyckim. Po raz pierwszy spotykamy u Rodziewiczówny ludzi, niepodobnych do Marka Czertwana. Więc patrzy już naokoło siebie i odwarza to, co postrzega.

A odwarza z talentem rzeczywistym. Umie ona kilku rysami „postawić” człowieka, co, jak wiadomo, nie należy do zadań łatwych. Ludzie wyrastają pod jej piórem od razu charakterystyczni, działający i mówiący tak, jak powinni.

Nie narracji roznusza się żywo, tocząc się naprzód z gwałtownością potoku. Trochę może za wiele tego pośpiechu, ale to już rzecz temperamentu autorki.

Spokojniej, równiej, choć nie tak błyskotliwie i jędrnie, opowiada Zofja Kowerska, której „Irena” (nakład Gebethnera i Wolffa) należy do nowości bieżącego sezonu.

Kowerska, głębsza od Rodziewiczówny, maluje starannie, subtelniej. Jej „Irena” jest studjum psychologicznem.

Panna Irena Solska, osoba piękna, bogata, światowa, wychowana w dostatku, doczekała się trzydziestego którego roku, nie poczuwszy ani razu silniejszego bicia serca. Córcia małżeństwa mieszanego, dziecko arystokratycznej, wytwornej matki i śmiesznego, pyszałkowatego ojca z gatunku pospolitych dorobkiewiczów, nie marzyła o miłości, bo nie marzą o niej panny jej towarzystwa.

Tak się zdawało, i tak wierzyło całe jej otoczenie. Tymczasem myliło się otoczenie i myliła się ona sama.

Pod pozorami wkwintnej obojętności panny świa-

tawaj, pod konwencjonalnymi uśmiechami i banalnymi frazami damy salonowej ukrywała się harda dusza niewieścia, buntująca się przeciw zwyczajom i obyczajom sfer, do których należała.

Elegancka panna, o której rękę ubiegało się dużo świetnych epuzerów, czuła wstręt do małżeństwa bez pociągu osobistego. Lata całe przeciągała ostateczną decyzję, z roku na rok odsyłała wierniejszych konkurentów, czekając ciągle na „niego”, na owego wybrańca serca, któremu mogłaby powierzyć losy swoje bez wstępu.

Nikt nie domyślał się, że pod maską sztucznego chłodu bucha czysty ogień gorącego serca. Nawet siostra zdziwiła się, gdy Irena raz w chwili zapomnienia odsłoniła tajemki swoich marzeń samotnych.

— Czy jest co prawdziw w tych bajkach, któremi nas karmią powieściopisarze? — mówiła. — Wiedzie ten sam mają temat i tak do tego przyzwyczaili czytelników, że powieści bez perypetyj miłosnych wydawałyby się nudną, niemożliwą. Ja wobec tych opowiadań zachowuję się bardzo sceptycznie, ale zaraz doznaję takiego uczucia, które mogłabym porównać z zabobnością niektórych niedowiarzków. Nie wierzę, a jednak swemu własnemu niedowiarstwu nie ufaję. Wiem, że chodzą po świecie ludzie zakochani, nie mogą jednak w siebie wmówić, aby tyle cierpieli, aby to uczucie dawało tyle szczęścia i tyle niedoli, i... chciałabym się napić z tej czarzy. Niech tam sobie na dnie będzie trucizna, ale niech czarę poczuje przy swoich ustach.

Irena pani Kowerskiej powątpiewa słusznie o pospolitości romansów drukowanych a żywych, miłość bowiem artysty wygląda zawsze trochę odmiennie od tej zwykłej, powtarzającej się codziennie między ludźmi. Belletrysta stroi miłość w ornamentykę swoich własnych pragnień niezaspokojonych, podnosi ją, uszlachetnia, uduchowia.

Zdawałoby się, że uczucie tak naturalne, tak potrzebne rodzajowi ludzkemu, jak miłość, powinno być pospolitym. Tymczasem uczy nas życie, że rzecz ma się przeciwnie. Człowiek, skrepowany tysiącami wymagań, interesów, umów, namiętności, obowiązków i nawyknień, idzie rzadko za głosem serca, za pociągami krwi. Prawie każdy, z małymi wyjątkami,

zamierzony nie przyszedł do skutku. Zresztą widownia wypadku był przedsiönek kościoła, a nie sąd kościół.

Policja sądzi, że sprawca zamachu Jakub Pauwels a ów Rabardy, który dokonał zamachu w hotelu St. Jacques, jest jedną i tą samą osobą, aczkolwiek właściciel hotelu w zabitym Pauwelsie nie poznał fizjognomji Rabardyego.

Dzienniki domagają się jednomyślnie sądów wziętych na zbrodniarzy anarchicznych.

Br. Z

Z teatru.

Pierwsze przedstawienie trupy rosyjskiej na scenie teatru Wielkiego.

Artyści teatru Cesarskiego z Petersburga rozpoczęli wczoraj szereg zapowiedzianych przedstawień komedją z repertuaru klasycznego rosyjskiego p. t. „Biada z rozumem”.

Przed rozpoczęciem sztuki orkiestra wykonała „Hymn narodowy”, na żądanie po dwakroć powtórzony.

Komedja Grybojedowa grana była przed kilku laty na scenie tutejszej przez bawiące wówczas towarzystwo artystów rosyjskich; wtedy też podawaliśmy ocenę tej sztuki, utrzymującej się stale na repertuarze scen rosyjskich.

Obecnie pozostaje do zaznaczenia, iż w wykonaniu wczorajszym brali udział znani już z dawniejszych występów artyści, a mianowicie pp. Potocki i Żulewa oraz pp. Apołłonski, Miedwiediew, Warlamow, Sazonow i Usaczew, artyści sumienni i zdolni.

I tak: rolę Famusowa, dworaka i konserwatysty zaśniedziałego, grał p. Miedwiediew z wielkim zrozumieniem i opracowaniem najdrobniejszych szczegółów.

W roli postępowca Czackiego p. Apołłonski miał wiele uczucia i siły, najlepiej jednak odegrał scenę ostatnią w akcie 4-ym.

P. Gliška starannie odtworzyła bezbarwną postać Zofji, córki Famusowa. Wdzięczną rolę Lizy, garderobianej, odegrała z talentem p. Potocka, p. Żulewa zaś, jako Chlestowa, pełna kaprysów jejność, była skończeniem dobrą.

P. Warlamow i charakteryzacją i grą odpowiadał w zupełności roli sztywnego i komicznego pułkownika Skalożuba.

Rolę podstępnej i płaszczącej się Mołczalina wykonał p. Usaczew bardzo dobrze. Epizodyczną rolę Repetylowa doskonale wycieniował p. Sazonow.

Z ról pomniejszych na wyróżnienie zasługują p. Temirowa i p. Pisarew, odtwarzający starannie parę małżeńską Goryczewów.

mi, marzy w latach wiosennych o uczuciu potężnym, któreby mu dało pełne szczęście, odbierając rozum, ale niewielu pozwala sobie ostatecznie ów rozum odebrać. W chwili stanowczej usuwają inne siły życia niepraktyczną poetkę. Miłość jest tak samo kwiatem rzadkim, jak talent, ofiarność, bohaterstwo i służba. Bywa ona nagrodą tylko sere wybranych, umięjących dla niej poświęcić drobne ambicje tej ziemi. I do miłości potrzeba natury głębszej, szlachetniejszej, samodzielniej. To, co się zwykle miłością nazywa, jest tylko chwilowym efektem lub trwałym przywiązaniem, wytworzonym przez wspólność interesów dwojga ludzi, złączonych z sobą słobami małżeńskimi. I bardzo już dobrze, gdy choćby to przywiązanie istnieje.

Przeto nie ufa Irena słusznie miłościom belletrystów. Wrażliwi, czujący głębiej od ludzi przeciętnych, złocą oni mimowoli swoje drukowane romansa własnych sere marzeniami.

Irena pani Kowerskiej jest bohaterką romansową w dużym stylu, tem, co francuzi *une grande amoureuse* nazywają.

— Niech poczuje, że mi się krew burzy od wspaniałego w nią napoju... niech przez jedną dobę chodzę po tym obłoku, który unosi ponad wszystko, co się czuło i myślało dotychczas — mówi — niech zejść na ten kraniec, na którym stał własny mądrością, nam się wydaje, niech raz mam w piersi to światło, które cieniem przysłonił mi wszystko, com dotąd lubiła i ceniła, niech raz poczuje pod nogami drogę, wiodącą do szczęścia... a nie cofnę się przed niczem.

I nie cofnęła się. Wytworna panna rozmiłowała się w młodą, ubogą artystkę, w przyszłym malarza, w chłopcu wychowanym źle, innych sfer i obyczajów, i byłaby rzuciła dla niego pałac, dostatkę, światłości światowe, gdyby nie ciężka choroba młodziej, ukochanej siostry.

Powieści pani Kowerskiej czyta się nie tak łatwo, przyjemnie, jak „Lwa w sieci” Rodziewiczówny, ale za to z większym pożytkiem. Charaktery wycienione starannie, pogłębione psychologicznie, występują pełniej.

Theodor Jeske-Choiński.

W roli bez słów głuchego księcia Tugouchowskiego p. Rokotow zdołał wyborną charakterystyką i grą mimiczną wywołać śmiech wśród widzów. Małżonką jego, również pysznie ucharakteryzowaną, była pani Lewkiejewa.

Całość sztuki szła składnie, a wykonawcy ról większych zyskiwali od licznie zebranych widzów grmiące oklaski.

W obronie dozorczyń.

I w dobrem przebrać można miarę i zupełnie odmienny od upragnionego otrzymać rezultat. Chwalebne zakładanie chęci oszczędzania grosza publicznego wyradzają niekiedy projekty ryzykowne, a do takich zaliczyć należy wniosek, postawiony w radzie Towarzystwa dobroczynności, zniesienia wakacyj dla dozorczyń w ochronach, ze względu, iż dzieci uczęszczające do ochron zarówn w miesiącach letnich, jak zimowych, potrzebują opieki.

Byłoby niezmiernie pożądanym, aby wszystka drobna dziatwa znaleźć się mogła na kolonjach letnich, zanim jednak do tego dojdzie, dziatwa z ochronek powinna pozostawać wciąż pod opieką fachową nie tylko w mrocznych i dusznych salach, ale i w wycieczkach do parku praskiego lub do miejscowości podmiejskich.

Niechże jednak korzyści dziatwy nie będą połączone z wyzyskiem i krzywdą dozorczyń!

Warunki pracy tych ostatnich nie należą do lekkich, ani też przynoszących dochody, pozwalające wcześniej przejść w stan zasłużonego spoczynku. Zajęcia ochroniarki trwają od godziny 9 ej do 12-iej w południe i od godz. 2-iej do 4-iej, latem zaś do 5-iej po południu. Właściwie jednak i te dwie godziny obiadowe w znacznej części pochłaniane bywają przez najrozmaitsze sprawy rodziców i dzieci, tak, że istotnie ochroniarki pracują przez 7 godzin dziennie. Zajęcie ich polega na dozоровaniu i zatrudnianiu dzieci od 3-ich do 7-miu lat wieku. Liczba wychowawców rzadko bywa niższa od 40-tu, średnio zaś wynosi 60, a w niektórych ochronach dochodzi 100 na jedną dozorczynię. Niełatwym jest zadanie utrzymania takiej gromadki w karności, tem więcej, że są to dzieci przeważnie zaniedbane. Heł trzeba wzmocnionej usilności, wyteżonej uwagi, wytrzymałości głosu, aby osiągnąć cel zamierzony, zaszczerpić pojęcia czystości, spokoju i zgody? To też ochroniarki, spełniające przykaidnie swoje obowiązki, zaliczyć śmiało można do rzędu cichych pracownic, przynoszących prawdziwy pożytek ogółowi, którego dziatwę strzegą od materialnych i moralnych niebezpieczeństw ulicy. Samo mówienie przez tyle godzin z rzędu w salach, nie zawsze urządzonych według wymagań higieny, należy do prac bardzo wyczerpujących i usposabia do specjalnych cierpień gardła i piersi. Za pracę tę ochroniarki otrzymują wynagrodzenie od rs. 10 do 20 miesięcznie, obok mieszkania, opału i opłaty na usługę (około rs. 3 miesięcznie). Przy uposażeniu takim, jeżeli ochroniarka nie ma pomocy od rodziny (co do wyjątków zaliczyć trzeba), musi albo zajmować się jakąś dodatkową pracą, albo też, jeżeli tego czynić nie może, odmawia sobie wygod i dostatecznego pożywienia.

W tym smutnym bilansie pracy i wynagrodzenia jaką taką równowagę zaprowadza wypoczynek letni, którego brak nie tylko spowoduje zmniejszenie się odporności na znużenie, przez co ochroniarki częściej podlegać będą chorobom w ciągu zimy, ale obok tego grozi ogólnem wyniszczeniem organizmu, a więc w krótkim stosunkowo czasie niezdolnością do pracy. Kasa przezorności nie może zapewnić dostatecznego utrzymania dozorczyń, byłoby zaś niesprawiedliwym, aby kobiety, które sterały siły na służbie ogółu, wracały do rodzin ciężarem, lub też powiększały groźno nieboraków, zmuszonych do korzystania z dobroczynności publicznej.

Na odjęciu dozorczyń wczasów wakacyjnych cierpiałyby ich pracą, cierpiałyby dzieci, pozostające pod kierunkiem osób wyczerpanych, chorych, zdenerwowanych, więc niecierpliwych lub apatycznych i niedbałych, a suma korzyści, niesionych przez ochroniarki, zmniejszałaby się w tych warunkach znacznie.

Są to następstwa tak poważne, że z niemi rachować się należy koniecznie, tem więcej, że istnieje sposób łatwy pogodzenia obustronnych potrzeb, dawania opieki dzieciom bez odbierania ochroniarkom wakacyj.

W porze ogórkowej nie braknie osób z odpowiednimi kwalifikacjami, dla których skromny zarobek ochroniarek (rs. 15) stanie się niemal dobrodziejstwem. Kolonje letnie mają zazwyczaj daleko więcej kandydatek, niż posad dozorczyń, i Towarzystwo dobroczynności więc nie znajdzie trudności w znalezieniu zastępczyń. Prawda, że zastępczyń nie będą obeznane z zwykłym trybem prowadzenia ochrony, zwrócić jednak należy uwagę, iż w czasie upałów ochrona wymaga inaczej ułożonego programu zajęć, drobne

więc usterek, które wyniknąć mogą z braku wprawy tymczasowych dozorczyń, nie przyniosą dziatwie zbyt wielkiej szkody, tembardziej, iż każda z dozorczyń bezwzględnie bardzo chętnie obznajmi w ciągu dni kilku swoją zastępczynię z głównymi zasadami pracy w ochronie.

Gdyby zaś etat Towarzystwa dobroczynności nie był w stanie znieść ciężaru 480 rs. potrzebnych na opłacenie zastępczyń w 32 ochronach warszawskich, to z pewnością Warszawa, która ofiarowywa tysiące na kolonje letnie, nie poskąpi 500 rs. na zapewnienie dozorczyń ochron zasłużonego wypoczynku.

P. Kuczalska-Reinschmitt

Protest białogłowy.

Od chwili, gdy powieść psychologiczna stała się modną, pisarze wszelkich poglądów, wieku i stanu myszkują sobie w sercach ludzkich bez ceremonji. Prawda psychologiczna—to pojęcie bardzo elastyczne. Każdy z piszących, choćby najmniej z duszą ludzką obeznany, może o sobie powiedzieć, że pisze prawdę, jeżeli analizuje duszę. A że ta dusza jest jakaś osobiwa—to tylko wina duszy, nie zaś piszącego.

Kobiety zwłaszcza analizowane bywają na chętniej przez pisarzy, którzy pragną dojść tanim kosztem do jakiejś takiej poczytności. Namnożyło się też w literaturze analiz serc i dusz kobiecych, namnożyło! Aż wreszcie obruszyły się niewiasty i jedna z nich, pani Joanna d'Antilly, z następującą przeciwko niepowołanym analitykom występuje filipiką.

Posiuchajcie jeno, jak wymownie prawi pani d'Antilly:

— Panowie!—ręczę, bo mężczyzn przeważnie ma wymowna dama na widoku—panowie! źle się bawicie. Powieść psychologiczna, wynaleziona, mówiacz nawiasem, przez kobietę, panią de Lafayette, przed 260 laty, powieść psychologiczna daje pole mężczyznom do pracy bardzo ciężkiej, do analizowania kobiety i poznawania jej przez szkiełko własnego „ja”.

Bardzo dobrze... Niepodobna rozklasyfikować powieści na „męskie” i „żeńskie”, niepodobna zabronić pisarzowi, aby nie zajmował się kobietami, skąd zajmuje się mężczyzną, niepodobna wymagać, aby samym tylko mężczyznom pióro poświęcał. Opowieści o namiętnościach, powikłaniach miłosnych, małych i wielkich niedolach małżeńskich, dramaty widziane i niewidziane, słyszane i niesłyszane, przeżyte i nieprzeżyte—wszystko to wprowadza kobiety na scenę, jeżeli nie w charakterze bohaterki, to w charakterze czynnika pomocniczego, boć niedarło powieździć którzyś z mędrców nowożytnych, czy starożytnych: we wszystkich sprawach tego świata szukaj kobiety, kobiety i jeszcze raz kobiety.

Dotąd, jak się rzekło, bardzo dobrze... Ale gniewa mnie—słowa pani d'Antilly—niesłychana arogancja, tak jest a-ro-gan-cja, za jaką niektórzy pisarze pozwalają sobie traktować kobietę w romansach, powieściach, nowellach, szkicach, drobiazgach i t. p. Panowie ci wszystko wiedzą, w najgłębsze skrytki kobiecego serca zajrzeli! Znają i wrażenia dziawczątek, wychodzących za ledwie z epoki dzieciństwa, i szczegóły życia pensjonarskiego, i uczucia kobiety dojrzałej, i westchnienia sędziwej babki, czy prababki. Grzebią w tem sercu kobiecem tak sobie, bez ceremonji, jakby jakim pogrzebaczem w kominku, pełnym węgli żarzących, żużli spalonych lub szarego popiołu, i to bez najmniejszego wahania, bez żadnych wątpliwości, bez jednego nawet „być może”. Pan, który wie o kobiecie tylko jedno: że nie jest mężczyzną, siada i pisze o duszy tejże kobiety całe tomy. Ongi mówiono, że kobieta jest nierówną w usposobieniu i zmienną, że jest do poznania trudną, bo zmienia barwy, jak kameleon. Wszystko to jednak mówiła stara szkoła! Dziś jest inaczej. Pewnego pięknego poranku młody pisarz przy wiązaniu krawatu postanowił odbyć podróż. Naokoło świata?... Nie; naokoło serca kobiecego. Puszcza się tedy w drogę i po kilku miesiącach powraca już z rzeczą gotową. Myślicie, iż będzie to studjum tej kobiety, jednostki kobiecej. Gdzietam! Będzie to obraz kobiety, jako rodzaju, kobiety, jako typu. Niepodobna, aby przeciętna kobieta, spojrzawszy w to zwierciadło prawdy, nie wykrzyknęła:

— Ach, to ja!...

Tymczasem dzieje się zupełnie inaczej. Kobieta czyta, czyta i ze zdumieniem pyta: „To, to mam być ja?” Gdybyż przynajmniej autor mówił od siebie. Można by wówczas powiedzieć: „Ha! temu panu tak się zdawało, pisał więc, co widział.” Ale nie! pisarz taki wybiera sobie formę autobjografji, każe kobiecie pisać swój pamiętnik, swoje wspomnienia, każe jej samej rozkładać swoje serce na stole anatomicznym i własną ręką krajać skalpelem serce, drgające miłością lub nienawiścią. O, moi panowie, źle się bawicie.

Co za pretensjonalna zrozumiłość! Siostry moje, powiedzcie, ilekroć, czytając nowożytne powieści psychologiczne, znalazłycie tam kobiety takie, jakimi jesteście w głębi serc waszych? Jeżeli na sto kobiet dziesięć odpowie, że nie mam racji, złamię pióro na zawsze. Począwszy od kobiet, które w powieściach chowają się za kolumnami kościołów w dniu ślubu niewiernych kochanków. skończy-

wszy na bohaterkach romansów, które przebywają w „pałacach sterczących dumnie”, wszystko to nieprawdziwe postacie, nie kobiece. Gdybyż przynajmniej postacie te były zajmujące! Ale nie, są one nudne, cliche, bez temperamentu i życia.

Może wreszcie znużone tą męską arogancją chwycicie za pióro i same siebie w powieściach malować zaczniecie? Nie, tego nie zrobicie, bo zadanie przekracza wasze siły. Wiecie dobrze, że kobieta jest istotą nerwową, dziś taka, jutro owaka, i dacie pokój subtelnym analizom serca kobiecego, pozostawicie tę dziedzinę najwybitniejszym tylko talentom, które artystyczną intuicją zastąpią niemożność malowania ze zbyt ruchliwego, zmiennego modelu.

Panowie łaskawi, może powiecie: „Oddajemy wam piórnem za nadobne. Toć tyle piór kobiecych opisuje najzawilsze drgnienia dusz i serc męskich.” Przepraszam, tak nie jest. Rzadko bardzo kobieta bierze się do analizy ścisłej ducha męskiego. Jedna George Sand pozwalała sobie na śmiałość podobną, no, ale była to George-Sand, wielki talent i wielka artystka. Zresztą nawet i George Sand nie dawała się zbytnio kuśić ponętom powieści psychologicznej. Miała dosyć fantazji w swej artystycznej duszy na to, aby stworzyć sobie własny świat, który malowała dzielnie piórem. Co zaś najważniejsze, kobieta nigdy nie ma w sobie tyle śmiesznej zrozumiłości i tyle niedorzecznego zuchwalstwa, aby pisać kilka tomów autobjografji mężczyzny. Kobieta pisząca nie chce dawać światu „dokumentów”, ale poprzestaje na kreśleniu postaci męskich tak, jak się jej postaci te przedstawiają w świetle jej osobistego widzenia. I słusznie robi, bo, moi panowie, macie swoje własne popędy, których nie rozumiemy, swoje życie fizyczne i duchowe, które wymyka się z pod naszej obserwacji bezpośredniej. Nigdy kobieta nie poczyta się za absolutnie kompetentną w malowaniu przejawów ducha męskiego.

A więc, panowie pisarze, zwłaszcza pisarze młodzi, przestać się źle bawić. O jedno tylko was prosimy: malujcie nas w powieściach podobnymi do nas samych. Namysłajcie się długo, zanim każecie nam się spowiadać z najskrytszych naszych marzeń i myśli. Nie każcie nam mówić, czego nigdy nie mówimy, myśleć, czego nigdy nie myślimy, czuć, czego nigdy nie czujemy. Nawet Balzac, ten mistrz nad mistrzami, popełniał błędy w swych portretach kobiecych.

Tak mówi p. Joanna d'Antilly. Czy ma słusność? Niechże na to pytanie białogłowy same odpowiedzą. Bądźco-bądź, jest to materiał do dyskusji... (X)

Od administracji.

Z powodu kończącego się kwartału uprzejmie prosimy sz. prenumeratorów o wczesne nadsyłanie przedpłaty na czas dalszy, od tego bowiem zależy regularny odbiór naszego pisma. Dla uniknięcia nieporozumień, uprzedzamy szanown. prenumeratorów miejscowych „Kurjera”, iż przedpłata na ręce roznościcieli może być wnoszona jedynie za kwitem sznurowym, pieczęcią administracji opatrzonym, w przeciwnym bowiem razie za wpływ pieniędzy odpowiadać niemożemy. Prenumeratorów zaś prowincjonalnych uprzedzamy, iż przedpłata winna się zaczynać od 1-go każdego miesiąca n. st. i toż samo kończyć na ostatnim dniu każdego miesiąca, gdyż inaczej powstaje podwójny koszt portorjów dla prenumeratora. Wszelkie listy pieniężne i korespondencje, tyczące się prenumeraty lub ogłoszeń, winny być adresowane wprost do ADMINISTRACJI „KURJERA WARSZAWSKIEGO”, plac Teatralny nr. 9.

Wiadomości bieżące.

Russk. zisz donosi, iż egzaminy na ochotników drugiej kategorii (dawnej trzeciej) odbędą się w r. b. w trzech terminach: w marcu, czerwcu i październiku (st. st.).

Grażdanin donosi, iż projekt rejestracji firmowej po ostatecznem opracowaniu przez komisję został złożony p. ministrowi sprawiedliwości do zatwierdzenia.

Now. wr. pisze: Dowiadujemy się, iż po wprowadzeniu nowej ustawy pasportowej postanowiono ostatecznie, aby świadectwa na zamieszkanie (widy) wydawały odpowiednie władze duchowne nie tylko osobom duchownym wyznania prawosławnego, lecz i luterskiego, oraz ormiańskiego; to samo dotyczy i wdów oraz sierot po wzmiankowanych osobach. Osoby duchowne wyznania rzymsko-katolickiego otrzymywać będą świadectwa na zasadzie nowych przepisów.

= Mosk. wied. donoszą, iż projekt traktatu handlowego rusko-niemieckiego w d. 14-ym b. m. jednomyślnie przyjęty został przez radę państwa.

= Jak się dowiadują Mosk. wied., przy reorganizacji ministerjum komunikacyj w składzie ministerjum utworzone będą następujące departamenty: kolejowy, komunikacyj lądowych i wodnych oraz departament spraw ogólnych. Zarząd portowy i naukowy utworzą oddzielne wydziały.

= Mosk. wied. donoszą, iż utworzona pod przewodnictwem rz. r. t. I. A. Wysniegradzkiego komisja nosić będzie nazwę „Komisji do naszkicowania nowego położenia kontroli rządowej na kolejach”.

= Departament podatków celnych zawiadamia w Prawd. wiestn., iż ministerjum finansów zezwoliło na przewóz tranzytem przez Niemcy oleju roślinnego oraz wyrobów produkcji młynarskiej z komory w Sosnowicach do komór w Szczyplornie i Wieruszowie.

= Jurid. gaz. donosi, iż przy ministerjum sprawiedliwości pracuje obecnie komisja nad obmyśleniem nowego umundurowania dla urzędników sądowych. Komisja ma na względzie, aby kostjum urzędowy odpowiadał, o ile możności, najlepiej wymaganiom ekonomicznym i praktycznym.

= Petersb. wied. dowiadują się, iż w przepisach o biletach okólnych na kolejach poczyniono niektóre zmiany, a przedewszystkiem skasowano warunek, wyznaczający obowiązkowe przystanki podczas drogi. Pasażer, jadący za biletem okólnym, będzie miał od-tąd prawo zatrzymywać się na każdej stacji do woli.

= Now. wr. dowiaduje się, iż ministerjum oświaty ostatecznie porzuciło projekt reformy wykształcenia żeńskiego. W kwestji tej ma być opracowany nowy projekt, który dopiero za rok wniesiony będzie do rady państwa.

= W celu wzmocnienia dozoru lekarsko-sanitarnego w ogóle, oraz w celu zorganizowania skrupulatniejszej, ściślejszej i dokładniejszej rejestracyi chorób ostro-zakaźnych w Warszawie i dla wyjaśnienia przyczyn rozwijania i szerzenia się rzeczonych chorób pośród mieszkańców miasta, p. oberpolicmajster, jak donosi Gaz. polic., z decyzji JE. Jenerał-Gubernatora zaprosił jeszcze dwóch lekarzy sanitarnych. Wskutek tego całe miasto podzielono na trzy rewiry sanitarne. Pierwszy, obejmujący cyrkule: zamkowy, soborny, nowoświatowy i praski powierzono lekarzowi-hygieniście, dr. Polakowi (ul. Świętokrzyska nr. 25). Drugi, składający się z cyrkulów: towarowego, jerozolimskiego, łazienkowskiego i mokotowskiego—dr. Janowskiemu, zamieszkałemu pod nr. 19-ym na Tamece. Trzecim, złożonym z cyrkulów: mostowskiego, białniańskiego, powązkowskiego i wolskiego, będzie zawiadywał dr. Sawczenko (Chłodna nr. 50). Na zasadzie powyższego polecono komisarzom cyrkulowym do składu ważniejszych komisji sanitarnych zapraszać jednego z powyżej wymienionych lekarzy sanitarnych tego rewiru, którym zawiaduje.

= Polecono komisarzom cyrkulowym zarządzić, aby śmiećniki w podwórzach domów, po starannem wyczyszczeniu, zostały wewnątrz i zewnątrz odpowiednio wysmarowane smolą. Smarowanie powinno być powtórzone za każdym razem, choćby przy najmniejszym zanieczyszczeniu śmiećników.

= Według zamieszczonego w Warsz. Dniwn. sprawozdania o przebiegu u nas epidemji cholery, w d. 16-ym b. m. w Warszawie, w szpitalu Dzieciątka Jezus, z pozostałych tam dwóch chorých zmarł 1; w dniu zaś następnym, t. j. 17-go marca, przybył jeden chory, stróż domu pod nr. 25 przy ulicy Pawiej, i zmarł jeden. Na dalszej kuracji pozostał jeden chory.

= Osoby, stawające w r. b. do powinności wojskowej, winny się pośpieszyć z przedstawieniem wszelkich dokumentów, dotyczących stosunków rodzinnych, w celu pozyskania ulg w odbywaniu powinności z tytułu należnego im z prawa, a to z powodu wcześniejszego układania list poborowych, skutkiem przespieszenia terminu poborowego na dzień 27-my października, a wszelkie reklamacje, czynione w ostatniej chwili po zamknięciu list poborowych, nie będą uwzględnione. Dokumenty takie należy składać we właściwym cyrkule, przy zapisie do ksiąg poborowych. Forma świadectw o służących ulgach, wymagających podj. isu w charakterze świadków dwóch obywateli miasta, wydawana jest w cyrkulach.

= Z inicyjatywy komitetu opieki nad plantacyami miejskimi wał praski ma być obsadzony drzewkami.

= Proszeni jesteśmy o zaznaczenie informacji dla osób, udających się za granicę w kierunku Berlina, że przy pociągu nr. 3 (kurjerskim), wychodzącym z Warszawy o godzinie 4-ej min. 50 po południu, znajdują się wagony sypialne z przedziałami 1-ej i 2-ej klasy. Miejsca do tych wagonów można nabywać lub wcześniej zamawiać nawet przez telefon w kancelarji zawiadowcy stacji.

= Prezes izby skarbowej przyjmje wszelkich interesantów w kwestji podatku mieszkaniowego codziennie, prócz niedziel i świąt, od godziny 12-iej do 1-iej z południa. W razie nieobecności prezesa przyjmuje jego pomocnik.

= W dniu wczorajszym wyjechali z Warszawy gubernatorzy: piotrkowski rz. r. st. Miller do Piotrkowa i wołyński rz. r. st. Suchodolski do Żytomierza.

= Rekolekcyjne.

W dniu wczorajszym w kościele Opieki św. Józefa (panien wizytek) na Krakowskim-Przedmieściu rozpoczęły się doroczne rekolekcyjne dla kobiet.

Po odśpiewaniu *Veni Creator* przystąpiono do ćwiczeń pobożnych, zakończonych konferencją.

Dziś i jutro do południa odbywać się będą medytacje i modlitwy.

Po południu od godziny 2-iej do 4-iej ponowne medytacje, rachunek sumienia i konferencje.

Spowiedź rekolektantek odbędzie się pojutrze, we środę.

= Z teatru i muzyki.

* W dniu wczorajszym, z powodu uroczystości wstąpienia na Tron Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana, we wszystkich teatrach przedstawienie poprzedziło odegranie „Hymnu Narodowego”.

* (St. Czech.) Z całego szeregu widowisk, w ostatnich czasach dawanych na dochód Kasy pożyczkowo-wkładowej artystów i pracowników teatralnych, nie trudno przekonać się, że o powodzeniu „kasowem”, wyrażającem się w odpowiednim rezultacie materialnym, mowy być nie może.

Pomimo najświetniejszych kombinacyj z sił wykonawczych, stanowiących ozdobę sezonu teatralnego, widowiskom tym brakuje czynnika nowości, zaciekawienia.

Cała różnica bowiem tych przedstawień, tak zresztą ze względu na swój cel sympatycznych, polega jedynie na tem, że zamiast podziwiania dzieł wykonywanych i wykonawców wieczorem, rzesza gorliwych miłośników teatru zmuszona jest poświęcać środkową część dnia świątecznego.

Z tego też powodu i dnia wczorajszego sala teatralna bynajmniej zapełnieniem szczycić się nie mogła, a puste jej echa niewątpliwie do poważnego zasilenia kasy wcale się nie przyczynia.

Czyżby więc nie było odpowiedniejszym zwrócić się do tych tradycyj niedawnych, dzięki którym zapoznano ogół miłośników sztuki z takimi arcydziełami, jak symfonia „dziewiąta” Beethovena lub oratorium „Eljasz” Mendelssohna, a których powodzenie artystyczne kojarzyło się z wcale dodatnimi wynikami kasowem?

Wczorajszy np. program przedstawienia porannego składał się z „Cavallerii” i „Pajaców”, dwóch oper tak często wykonywanych obecnie.

Nic też dziwnego, że pomimo całego uroku, jaki ześrodkowywał się w udziale tak niepospolitych i sympatycznych talentów, jak: Miry Hellerówny, jako Santuzzy, i p. Konarskiej w partji Neddy; pomimo całego artyzmu i wykończenia tych dwóch dzieł przez pozostałych wykonawców (pp. Skulska i Szepekowska, oraz pp. Chodakowski, Broggi-Muttini, Colli); pomimo całej ulewy kwiatów i entuzjastycznych wołań, jakimi żegnano po raz ostatni występującą w sezonie obecnym Mirę Hellerównę, rezultat był wcale niepokaźny, zmuszający poniekąd do oględniejszego i poważniejszego traktowania w przyszłości widowisk, które stanowią źródło dochodów dla tak sympatycznej instytucji, jaką jest niewątpliwie Kasa pożyczkowo-wkładowa.

* Wczoraj na „Irenę” już o godzinie 6-iej kasa była zamknięta.

Podczas scen i po każdym akcie gorąco oklaskiwano artystów, obsypując bohaterkę wieczoru, pannę Marcellównę, gradem bukietów.

* W podanym przez pisma repertuarze na tydzień bieżący zaszła pomyłka: we środę, t. j. w ostatnim dniu wieczorów operowych tygodnia przedświątecznego, dana będzie „Afrykanka”.

Przedstawienie to ma zasilić fundusze szpitala na Pradze, który co rok o tej porze odzywa się do ofiarności publicznej.

Partję tytułową odśpiewa p. Drog, rolę Vaseo di Gama odtworzy p. Durot.

Dalej wybitne w tej operze role wykonają p. Skulska i pp. Chodakowski i Sillich.

Urządzeniem spektaklu zajmują się gorliwie opiekunowie szpitala: dr. Władysław Kryże i p. Stanisław Filipkowski.

* P. Mira Hellerówna koncertuje jutro w Wilnie.

* Dziś w teatrze Wielkim odbędzie się drugie przedstawienie ruskiej trupy dramatycznej teatru Cesarskiego z Petersburga.

Na program złożą się komedje: „Pierwsza mucha” Wieliczko i Kryłowa oraz „Narzęczony z aresztu za długi” Czernyszewa, abonament nr. 1-szy, przedstawienie 1-sze.

* W teatrze Rozmaitości artyści komedji odegrają dziś „Naszych najserdeczniejszych” Wiktoryna i Sardou.

* W teatrze Letnim w ogrodzie Saskim odśpiewany dziś będzie po raz 41-szy „Zaklęty zamek” Millockera.

Role główne wykonają pp. Babińska, Kawecka i Świecka oraz pp. Dyliński, Misiewicz, Proniewicz i Rzeźnik.

* Na jutro naznaczono: w teatrze Wielkim operę Meyerbeera „Jan z Lejdy” z pp. Durotem i Broggi-Muttinim, w Rozmaitościach „Właściciela kuźnic”, w Letnim wodewil „O chlebie i wodzie” i krotokwile „Myszy bez kota” Jordana.

* P. Klementyna Czosnowska, po powrocie z prowincjonalnych występów gościnnych, uległa silnej niedyspozycy gardlanej.

* Teatr Letni szczerze był wczoraj zapełniony na „Niewiernym Tomaszu” i „Mężu za drzwiami”.

Liczne oklaski i przywoływania rozbrzmiewały w ciągu całego przedstawienia.

* P. Bolesław Leszczyński poniósł bolesną stratę.

Wczoraj, grając w dramacie „Irena”, nie wiedział, że w jego domu rozgrywa się prawdziwy dramat, zmarła bowiem szesnastoletnia jego córka, Jadwiga.

* Z niezwykle ruchliwej i pełnej trudnych sytuacyj komedji Zygmunta Przybylskiego „Letniki” odbywają bez przerwy próby, reżyserja bowiem ma zamiar już w ostatnich dniach marca wprowadzić sztukę rzeczoną do repertuaru teatru Rozmaitości.

* Onegdajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Wielkim 565, Rozmaitości 457, Letnim 610; na koncercie „Lutni” w salach redutowych 1,050; na wystawach: nasion 75; etnograficznej 22 i Muzeum rzemiosł 97; wczoraj w teatrach: Wielkim na poranku kasy pożyczkowej artystów 734; wieczorem na pierwszym przedstawieniu trupy ruskiej 1,142, Rozmaitości wieczorem 814 i Letnim 925; na odczycie dra Wł. Oituszewskiego w sali ratuszowej 255; na koncercie poważnym A. Sonnenfelda w Dolinie szwajcarskiej 258; na wystawach: nasion 63, etnograficznej 25 i muzeum rzemiosł 44.

= Ze sztuki.

* Z Monachjum donoszą nam, iż książe rejent bawarski w dniu swoich urodzin obdarzył orderem św. Michała prof. Alfreda Wierusz-Kowalskiego.

* Wystawa Matejki, urządzona w lokalu Salonu artystycznego na Nowym-Świecie, prócz wielu szkiców, których mistrz nie zdążył już wykończyć, zawiera kilka płócien treści historycznej, a mianowicie:

„Wyjście żaków z Krakowa w r. 1549-ym”. Główne tło obrazu zajmuje widok Kleparza, na lewo brama ementarza kościoła św. Florjana, oraz szkoła parafralna, na prawo rondel bramy Florjańskiej. Wczesnym rankiem przy dźwiękach pieśni tłumnie wychodzi młodzież uniwersytecka, przyczem unosi z sobą księgi i inne utensylja szkolne. Na pierwszym planie po stronie prawej wózek chłopski, zabierający rannego w tej całej awanturze ze sługami ks. Czarnkowskiego. Jak wiadomo, awantura ta była powodem do zbiorowego opuszczenia uczelni przez żaków krakowskich.

Imponujące płótno „Wypędzenie żydów z Krakowa w r. 1494-ym” przedstawia tłumy uciekających wyznawców starego zakonu.

W obu powyższych płótnach, wykonanych po mistrzowski, Matejko umieścił mnóstwo charakterystycznych postaci, dla których przestudjowania nie wystarcza bynajmniej jednorazowe obejrzenie.

Równie genialną charakterystyką odznacza się obraz, przedstawiający „Napad na Bróg”, t. j. na Zbór luterski w Krakowie w r. 1587-ym.

Płótno wyobraza scenę w porze nocnej z mnóstwem ludu w ulicy św. Jana i widokiem na Sukiennice.

Roznamiętniony tłum rzucił się na kirchę luterską, a zabrawszy księgi i aparaty kościelne, niszczy je i pali.

Ze stosu długim węzłem bijem płomień w górę.

Niewielki obrazek, zatytułowany „Św. Ludwik, król francuski, w chwili wyjazdu na krucjatę”, przedstawia na pierwszym planie osobę królewską w zbroi, z mieczem podniesionym do góry w otoczeniu rycerzy, jako towarzyszów wyprawy.

Obraz, wedle tego skończony szkicu, wykonany został przez uczniów mistrza.

Całości płócien treści historycznej dopełnia obrazek, przedstawiający „Wnętrze tumbi grobowej”, odkrytej w r. 1869-ym.

* Autor wystawionego w salonie Towarzystwa sztuk, pięknych „Szalu uniesień”, Władysław Podkowiński, rozpoczął większych rozmiarów obraz, którego treść ma symbolizować smutek.

= Odczyty.

Szósty odczyt na dochód osad rolnych w sali ratuszowej wygłosi mag. nauk przyr. Stanisław Kramsztyk „O kometach” w d. 20-ym marca r. b., we wtorek, o godz. 6-iej po południu.

Treść odczytu: komety teleskopowe i komety wielkie; głowa i ogon komety; drogi komet i zbieżenia powodowane przez planety; pochodzenie komet i ich ilość; widmo komet, skład ich chemiczny i budowa fizyczna, teoria tworzenia się ogonów; kilka komet słynniejszych; zagłada komet i związek ich z rojami meteorów; rój listopadowy i zapowiedziany koniec świata.

Odczyt będzie demonstrowany obrazami niknącymi przy współdziałaniu p. Karolego, wykonanymi w zakładzie fotograficznym p. Troczewskiego.

Bilety sprzedawane są w składzie nut pp. Gebethnera i Wolffa przy ul. Czystej; w biurze zarządu Towarzystwa Królewska nr. 33 i na godzinę przed rozpoczęciem odczytu przy wejściu do sali i galerji.

= Kolonje letnie.

W sobotę ukończono wstępny zapis kandydatów na kolonje letnie, który zamknięto liczbą 3,034.

Drugi okres czynności, t. j. przyjmowanie świadectw, rozpocznie się w d. 28-ym b. m.

W dniu wczorajszym delegacja komitetu zwiedziła szczegółowo majątek Groty pod Warszawą, gdzie część pałacu oddana została przez p. Jana Blocha na użytek kolonji.

Oflarowane pomieszczenie delegacja uznała za bardzo dogodny dla 50-ku dziewcząt.

Pałac otoczony jest parkiem przeszłownym, którego rozmiary pozwolą dzieciom mile czas w nim przepędzać bez udawania się gdzieś indziej.

W wielki czwartek komisja w dalszym ciągu zwiedzi następujące miejscowości, przeznaczone na pomieszczenie kolonij letnich: Bartniki, Kociołki i Lubojnę, co się zaś tyczy innych miejscowości to zwiedzenie nastąpi zaraz po świętach.

= Podatek mieszkaniowy.

Otrzymałszy wczoraj i dziś kilkanaście listów w sprawie przyjmowania podatku mieszkaniowego.

Wszyscy kontrybucenci, pragnąc w myśl nowej rady, wcześniej wnieść należność, udali się do wskazanych w nakazach płatniczych kas oszczędności oddziału Banku państwa, lecz tam podatku od nich nie przyjęto.

Dotyczy to kas: pod nr. 37-ym przy ulicy Chłodnej, pod nr. 17-ym na Nowym-Swiecie i pod nr. 26-ym na Nowo-Wielkiej.

Okazuje się, że zarządy tych kas wskazówek od swej władzy nie otrzymały.

Informowano nas, że odpowiednie polecenie jutro dopiero ma być wydane.

Kasa gubernjalna przy ulicy Rymarskiej podatek przyjmuje, lecz dostać się tam przy natłoku interesantów, wnoszących różne należności, jest rzeczą trudną.

= Pośrednictwo.

Prezydjum sekcji przemysłu technicznego podejmuje się pośrednictwa pomiędzy właścicielami zakładów prywatnych a technikami poszukującymi pracy.

W tym celu prowadzi ono z jednej strony spis techników poszukujących pracy, z drugiej strony spis wakujących posad, o których istnieniu zawiadomione zostało.

Ponieważ w interesie obu stron leży, ażeby udzielane informacje były o ile można najdokładniejsze, przeto prezydjum wymaga od kandydatów poszukujących pracy, przedstawienia *curriculum vitae*, najlepiej objaśniającego warunki, w jakich się kandydat znajduje.

Wszelkie informacje adresować należy do prezydjum sekcji w biurze zarządu warsz. oddz. Tow. popierania russk. przemysłu i handlu.

= Dar koleżeński.

W dniu wczorajszym lekarz tutejszy, dr. Maksymilian Hertz, obchodził uroczystość srebrnych godów.

Z okazji tej grono, złożone z trzydziestu lekarzy, ofiarowało jubilatowi podarek pamiątkowy.

Dar koleżeński przy stosownem przemówieniu doręczył dr. D. Landau.

= Wisła.

Woda na Wiśle przybrała do stóp 7 cali 10.

Z powodu nieznacznego jeszcze ruchu pasażerskiego, komunikacja parowa pomiędzy Włocławkiem a Ciechocinkiem będzie wprowadzoną dopiero z dniem 1-ym maja.

W ubiegłą sobotę kolejną wiedeńską przybyła do Warszawy pierwsza partja flisaków, którzy na tratwach wyruszą do Gdańska.

Celem zapobieżenia zalewowi drogi wiodącej z Pragi na Saska Kępe a zarazem utrzymania głębszego stanu wody w lasze, istnieje projekt znacznego podniesienia drogi pomienionej przy domku poborcy rogatkowego.

= Śmierć na morzu.

Przed dwoma tygodniami pod Antwerpją utonął

okręt handlowy „Apollo”, przyczem śmierć w morzu znalazło pięćdziesiąt osób.

Pomiędzy innymi utonął pomocnik kucharza, August Schwirer, syn kolonisty z Brudna, o czem tenże otrzymał zawiadomienie.

= Kradzieże.

Na placu Koszar mirowskich przytrzymano na uczynku kradzieży Dawida Frajermana. — Pod № 8-im przy ul. Ryckerskiej w mieszkaniu Krzemińskiego spełniono kradzież różnych przedmiotów. Złodziejkę, Urszulę Tatarkównę, ujęto wraz z łupem.

= Okradzenie pociagu.

Nocy wczorajszej dokonano kradzieży podczas biegu pociagu towarowego na kolei obwodowej.

Gdy pociąg, prowadzący wagony ze stacji Warszawa-Towarowa na Czystem do stacji Praga-Terespolska, był już za Pragę-Nadwiślańską, służba konduktorska zauważyła podejrzane manipulacje obcych ludzi przy pociagu, wskutek czego wagony zatrzymano.

Po szczegółowem obejrzeniu i sprawdzeniu przekonano się, że jeden z wagonów był otwarty i okradziony.

Brakowało paki towarów lokciowych wagi kilku pudów. W celu odszukania skradzionego towaru natychmiast zarządzono poszukiwania, które odniosły pożądaną skuteczną.

W pobliżu cementarza żydowskiego przedmioty, pochodzące z kradzieży, znaleziono zakopane w ziemi.

= Swawola.

Wczoraj po południu 15-letni Józef Fas, zamieszkały pod № 12-ym przy ul. Nowowielkiej, zaszedłszy do budowanego domu pod № 9-ym przy ul. Dzikiej, zaczął biegać po rusztowaniu bez żadnego celu, jedynie ze swawoli.

Nieostrożny chłopiec spadł z wysokości dwu pięt. Podniesiono go ze złamaną prawą nogą i ciężkiem uszkodzeniem klatki piersiowej.

Fasa, po udzieleniu doraźnej pomocy, odwieziono do szpitala starozakonných.

= Podrzucenie.

Pod ścianą domu pod № 1-ym przy ul. Podwale Jakub Nader znalazł za winiátko, a w niem kilkotygodniowe niemowlę płci żeńskiej.

Małonstwo, po spisaniu protokołu, odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus.

= Przygoda „złusa”.

W dniu wczorajszym pod wsią Bluszcze przewróciła się łódka, którą wiosłował amator sportu żeglarskiego, Jan Szynski.

Niefortunnego sportsmena, już tonącego, uratowali przewodnicy.

= Zagadkowe otrucie.

Wczorajszego wieczora pod № 9-ym przy ul. Mostowej Lzydor Pawłowski, postawiwszy po butelkę wódki do szynku, sam wypił parę kieliszków, następnie zaś częstował żonę i domowników.

Niebawem wszyscy zaczęli się skarżyć na boleści. Jednakowe symptomy, silniejsze tylko u tych, którzy wódkę pili w większej ilości, doprowadziły na domysł zbiorowego otrucia 6-ciu osób.

Wezwany dr. Winiarski udzielił energicznej pomocy i wszystkich ocalono, chociaż są i dziś jeszcze mocno chorzy.

Sledzwo w powyższym wypadku zarządzono.

= Zamachy samobójcze.

W dniu wczorajszym rozegrał się dramat małżeński pod № 78-ym przy ul. Dzielnej.

Mularz Lewandowski, ile razy przychodził do domu w stanie podchmielonym, bił żonę Ludwikę, liczącą 20 lat wieku.

Młoda kobieta skarżyła się przed sąsiadkami, iż jeżeli mąż nie zmieni swego postępowania, to będzie zmuszona pozabawić się życia.

Jakoż wczoraj, gdy Lewandowski znów pijany zaczął się zniecać nad nieszczęśliwą kocietą, ta napiła się kwasu siarczanego.

Otrną odwieziono do szpitala wolskiego.

Życiu ofiary meża grozi niebezpieczeństwo. Na garbzie Feltnera Antoni Sawicki, liczący 18 lat wieku, dwukrotnie w ciągu doby usiłował pozabawić się życia.

Onegdaj przed wieczorem wskoczył do wody, lecz tonącego, pomimo oporu, szczęśliwie wydobyto.

Zamknięty w kajucie desperat wczoraj przed południem powiesił się, a i tym razem zdolano samobójstwu przeszkodzić.

Sawicki dotknięty jest obłędem, więc wysadzono go na ład, celem umieszczenia w szpitalu.

= Eksplozja.

Nocy wczorajszej pod № 30-ym przy ul. Długiej mieszkańcy posesji zostali zaalarmowani tak silnym hukiem, iż szyby w oknach zadrżały.

Okazało się, iż w fabryce wód mineralnych, skutkiem nagromadzenia się sody, nastąpił wybuch w rurze motoru gazowego.

Z ludzi nikt na szczęście szwanku nie doznał.

= Pożar i alarm.

W dniu wczorajszym pod № 22-im przy ul. Podwale zapaliło się drewniane przepierzenie, przyległe do silnie rozgrzanego pieca.

Wezwani przez telefon topornicy z oddziału ratuszowego po wyrabaniu ściany ogień stłumił.

Straż nalewkowska zaalarmowano wiadomością, iż pod № 8-ym przy ul. Dzikiej wynikł pożar.

Oddział wyruszył na miejsce, lecz sprawdzono, iż alarm był fałszywy.

Z sali odczytów.

Mało dotąd znanego w ogóle przedmiotu dotknął prelegent wczorajszy. Po za szczupłym gronem osób, zajmujących się kwestją formowania i powstawania mowy, niewielu znajdziemy takich, którzyby zastanawiali się nad jej pochodzeniem i rozwojem. A jednak jest to dar, który człowiekowi daje ogromną przewagę nad innymi tworami, dar, który stał się podwaliną rozwoju i cywilizacji ludzkości. Choćby

zatem z tego względu zasługuje na poświęcenie mu większej uwagi. We wstępie autor, naszkicowawszy plan swojego zajmującego wykładu, od razu przechodzi do opisu ośrodków mowy, których jest dwa i objaśnia na rysunku mózgu i szmacie, w jaki sposób za pomocą sluchu podchwytane dźwięki nagromadzają się w t. z. ośrodku pamięci, jak układają się w ośrodku i ideacji w sztyk logiczny i gramatyczny, jak następnie idą ztąd słowa do ośrodku moworuchowego i jak tą drogą wygłaszane są za zewnątrz za pomocą aparatu mownego.

Zaznaczywszy następnie mimochodem, że mowa jest utworem cywilizacji, autor przechodzi następnie do opisu tych czynników, które składają się na wydawanie dźwięków, ewentualnie mowy u człowieka. Są to oddech, głos i artykulacja. Oddech gra tu rolę niemłą, musi on być przy mowie krótszy a głębszy, w czasie mowy oddychamy ustami. Drugi czynnik powstaje w krtani, jak wiadomo posiadającej t. zw. struny głosowe, które podobnie jak struny każdego instrumentu drgają i wydają dźwięki, ewentualnie głos. Co się tyczy trzeciego wypadku artykulacji—to odbywa się przy pomocy jamy ustnej, warg, zębów, podniebienia, języka i jamy nosogardzielowej. Jeżeli płuca porównamy do miechów, krtani i tchawicę do rury końcowej, struny przyjmujemy za instrument języczkowy (organy), to cały aparat artykulacyjny będziemy mogli porównać z rurą nasadową.

Pominiemy tu podział dźwięków na samo i spółgłoski i podział tych ostatnich, jako wszystkim wiadome, nadmienimy, iż podział tych ostatnich opiera się na udziale jednego z aparatów artykulacyjnych. Natomiast rozważmy musimy zbieżenia mowy, spotykane u ludzi. Zbieżenia te dotyczyć mogą artykulacji, funkcji mózgu i treści myśli. Autor w odczycie zajmuje się tylko dwoma pierwszymi działaniami: jakanie, belkotaniem i niemotą.

Jakanie jest zbieżeniem artykulacji i jako takie znanie jest oddawna; ku leczeniu zwrócono się od czasów Diffebacha, niefortunnie jednak i dopiero w ostatnich kwestje postawiono na odpowiedniej stopie. Jakanie polega na skurczach trwałych lub przerywanych w samych narządach artykulacji lub też w innych narządach. Ztąd ta różnorodność obrazów. Skurcze te są niezależne od woli chorego i leczyć się dają. Przyczyny są rozmaite: dziedziczność, wiek (okres zębowania, dojrzałości); częściej choroba dotyka mężczyzn. Wreszcie narodowość: narody aryjskie są mniej do jakania skłonne. Nadmienimy np., iż we Francji na 1,000 rekrutów jest 6 jających się w Rosji tylko 1:1,000. Jakanie nie wpływa na rozwój umysłowy i jest cierpieniem czysto funkcjonalnem. Leczenie opiera się na ćwiczeniach odpowiednich w mówieniu przy uwzględnieniu czynności wszystkich składników mowy.

Ważną rolę odgrywają tu współzależnie i inne czynniki, jak izolacja od innych jających się, podniesienie ogólnego odżywiania ustroju etc. Godzi się zaznaczyć, że leczenie w tym kierunku daje 94% wyzdrowień, o czem przekonywa statystyka berlińska i zebrana w zakładzie prelegenta. Nawroty po leczeniu systematycznym są rzadkie, częste przy niedostatecznem i zawczasem przerwaniem.

Druga wada: belkotanie, jest również chorobą artykulacji, może ono być częściowe i ogólne, podane przez prelegenta przykłady wyjaśniają różnice; dzieci np. z takim zbieżeniem zamiast tulipan—powiedzą—upyka; zamiast: Ojciec nasz, któryś jest w niebiesiach: Ocyne i, te memeca itp. Leczenie daje dobre wyniki w tem zbieżeniu i opiera się na uświadomieniu porządku głosek, sylab i wyrazów. Częściowe belkotanie bywa rozmaite, tu należy seplenienie, mowa nosowa itp. Dokładne zbadanie chorego i usunięcie przyczyn wraz z odpowiednią gimnastyką narządu artykulacyjnego stanowi o wyzdrowieniu. Niemota, wreszcie, jest zbieżeniem funkcji mózgu. Prelegent dwiema zajął nas postaciami tego cierpienia: mianowicie niemotą, zależną od zniweczenia ośrodku pamięci ruchowej i ośrodku pamięci słów, to są cierpienia na tle organicznem; wyniknąć na tle funkcjonalnem również może to cierpienie, powstające często u dzieci zkadinał inteligentnych. Leczenie niemoty jest zdobyczą czasów ostatnich, a metodyczne ćwiczenia, stosowane w tym celu, dają często wynik pomyślny. Ponieważ usunięcie tego zbieżenia u dzieci jest nader ważną rzeczą, prelegent kładzie na nie nacisk szczególny.

Z kolei przeszedł prelegent do higieny mowy. A więc przypomina o dziedziczności cierpienia i rozdziela okresy uczenia się mowy na 3 części: 1) język przewrotny, poprzedzający rozwój ośrodków mowy; 2) okres rozwoju ośrodków mowy aż do 8-go miesiąca; 3) okres wiazania pojęć z wyrazami od 2—5 roku. Ten okres jest najważniejszy i jeśli, wtedy dzieci szybko i dużo będą mówily bez kontroli, mogą wystąpić zbieżenia mowy, tam zaś, gdzie istnieje lenistwo wrodzone do mowy, należy pobudzić dzieci do rozmowy. Prócz zachowania tych przepisów, należy dążyć do ogólne odżywianie i wzmacnianie ustrój tam, gdzie ma

my do czynienia z wpływami dziedzicznymi. Po za tym okresem rozwoju i w szkole baczna na mowę zwracać należy uwagę, a więc zadaniem nauczyciela będzie zwrócić uwagę na mowę niewykształconą osobliwie dzieci trwożliwych, naganiać naśladownictwo złej mowy i uczyć śpiewu, deklamacji i t. p.

Prelegent skończył zajmujący swój odczyt życzeniem, aby starania jego około krzewienia pojęć co do poznawania i zapobiegania zбочeniom mowy wśród słuchaczy znalazły należyty oddźwięk. Dość licznie zebrana publiczność za zajmujący i dobrze wypowiedziany odczyt żegnała prelegenta przeciągłymi oklaskami.

NOTATNIK TERMINOWY.

- D. 20-go marca, o godzinie 6-ej po południu, w sali ratuszowej, odbędzie się na rzecz Towarzystwa osad rolnych szósty odczyt p. Stanisława Kramsztyka „O kometach”.
- D. 20-go marca, o godz. 7-ej wieczorem, w lokalu zarządu Towarzystwa przy ulicy Zielnej pod № 19-ym, odbędzie się posiedzenie członków zarządu warszawskiego Towarzystwa opieki nad zwierzętami.
- D. 20-go marca, o godz. 7 1/2 wieczorem, w lokalu tutejszego Towarzystwa ogrodniczego (przy ul. Chmielnej № 14), odbędzie się posiedzenie członków trzeciej stałej komisji kwaciarstwa.
- Do d. 20-go marca trwać będzie w lokalu lecznicy pierwszej przy ulicy Niecałej zapis dzieci, ubiegających się o wysłanie na kolonie letnie w bieżącym sezonie.
- D. 20-go marca, o godzinie 5 1/2 po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału gospodarczego.

Na wpisy dla uczniów.

- A. M. z Sosnowic rs. 1.
- Dla najuboższych**
- A. R. rs. 5.
- Na kolonie letnie.**
- J. Brandysiewicz rs. 8. — W dzień urodzin Meluty Gr. rs. 2. Dnia 18 marca, jako w pierwszą rocznicę poznania prawdziwej przyjaciółki, kop. 50. — H.
- Dla Antoniego Ciemcioch, obłożnie chorego wyrobnika,** z żoną i 4-em drobnymi dziećmi. (Chmielna № 108). P. D. rs. 1.
- Dla rodziny Waskiewiczów w wielkiej nędzy z 7-em drobnymi dziećmi, z których jedno kaieka ciężko chore.** (Marszałkowska № 56, m. 15). P. D. rs. 1.
- Dla Jadwigi Zielińskiej, wdowy z 6-em dziećmi.** (Freta № 48, m. 16). P. D. rs. 1.
- Dla Pauliny Morawskiej, opuszczonej przez męża z 2-em drobnymi dziećmi.** (Drewniana № 7, m. 29). P. D. rs. 1.
- Dla Michaliny Stolarskiej, wdowy z 5-em dziećmi, z których jedno ociemniałe.** (Nowolipki № 47, m. 41). P. D. rs. 1. — W dniu imienin ś. p. męża mego Józefa L. składam rs. 2.
- Dla piętnastoletniego chłopca, zdolnego i pilnego ucznia chorego na płuca, którego matka, biedna wdowa leczyć nie jest w stanie.** (Nowy-Swiat № 8, m. 68). Uczennice 3-ej klasy pensji p. Cz. rs. 3. — Bezimiennie rs. 5. — W dniu imienin ś. p. matki mojej składam rs. 3. Eug. Cz.
- Na budowę kościoła na Pradze.**
- J. K. rs. 2.
- Na schronienie nauczycielek.**
- C. B. składa rs. 1, jako w rocznicę śmierci ś. p. Marji Weissensteinerów Biernackiej.

Nekrologja.

JAN SOBOCKI,
tapicer, po długich i ciężkich cierpieniach, rozstał się z tym światem dnia 18-go marca 1894 r., przeżywszy lat 43. Pozostała w głębokim smutku żona z 2 córkami i rodziną zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do górnego kościoła św. Krzyża dnia 20-go marca, tj. we wtorek, o godz. 11-ej przed poł., a następnie na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia o godzinie 4-ej po poł. na cmentarz powązkowski. 2—1422

SABINA z Wilczków MIESZCZAŃSKA,
po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 17-go marca 1894 r., przeżywszy lat 62. Pograżeni w smutku synowie i córka zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Karola Boromeusza przy ul. Chłodnej dnia 20-go marca r. b., to jest we wtorek, o godzinie 4-ej po południu na cmentarz powązkowski, oraz na żałobne nabożeństwo w tymże dniu i w tymże kościele o godzinie 10-ej zrana. —1420

Ś. p. Adama Dziemborowskiego,
odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele katedralnym św. Jana w kaplicy literackiej, o godzinie 9-ej zrana, na które pozostała żona zaprasza krewnych i znajomych. 1401

Bronisław hr. Ledóchowski,
opatrzony św. Sakramentami, zakończył życie dnia 13-go marca r. b. w majątku dziedzicznym Antuzów, w gub. kowieńskiej. W głębokim smutku pozostała rodzina, zamieszkała w Warszawie, prosi krewnych, przyjaciół i znajomych o modlitwę za zasną duszą nieboszczyka, w czasie mszy świętej, mającej się odprawić dnia 20-go marca r. b., to jest we wtorek, o godzinie 9-ej i pół zrana, przed wielkim ołtarzem w kościele katedralnym św. Jana. 1419

Feliksa Wojcikiewicza,
doktora medycyny,
jako w wigilję pierwszej rocznicy śmierci, odbędzie się dnia 20-go marca, to jest we wtorek, o godzinie w pół do 11-ej zrana, w kościele św. Krzyża, nabożeństwo żałobne, na które pobożnych wiernych ceniących pamięć zmarłego uprzejmie zaprasza się. 2—1399

+ Ku uczczeniu pamięci wzorowej żony i dobrej matki, w dniu imienin, oraz na intencję drugiej rocznicy śmierci
Ś. p. Benedykty z Dąbrowskich Nowickiej,
w dniu 21 marca, w kościele Wszystkich Świętych, o godz. 9 i pół zrana, odbędzie się żałobna msza święta przed wielkim ołtarzem. 1114

+ Dnia 21 marca r. b., o godzinie 10-ej zrana, odprawione będzie w kościele św. Antoniego przy ulicy Senatorskiej, nabożeństwo żałobne za spójność duszy
Ś. p. Izabelli Oberfeld,
na które pozostały syn zaprasza. 2—1404—

+ Za spójność duszy
Heleny z Walterów Thieme,
jako w piątą rocznicę śmierci, odbędzie się dnia 20-go marca r. b., to jest we wtorek, o godzinie 10-ej zrana, w kościele powązkowski, nabożeństwo żałobne, na które pozostały mąż z dziećmi zaprasza krewnych i życzliwych.

W dniu 20-ym marca r. b., to jest we wtorek, w kościele św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 11-ej przed połud., odbędzie się nabożeństwo żałobne za spójność duszy
Władysława Żmijewskiego,
zmarłego w Uładówce (gub. podolskiej) w dniu 12 b. m. Pograżone w głębokim żalu: matka, żona i siostry na ten obchód żałobny zapraszają krewnych, przyjaciół i życzliwych. —1427

+ W dniu 20-ym marca r. b., to jest we wtorek, o godzinie 8-ej zrana, w kościele powązkowski odprawiona zostanie msza święta za dusze ś. p. małżonków **Jana i Ewy Kuczyńskich,** a to z legatu przez niegdy Jana i Ewę Kuczyńską uczynionego, o czem rektor kościoła powązkowskiego interesowanych zawiadamia. 194

Z Petersburga.
Now. wr. zamieszcza następującą informację: „Ministerjum komunikacji postanowiło przedsięwziąć środki do uregulowania obrachunków pomiędzy zarządami kolei a osobami, wysyłającymi towary. Okazuje się, że niektóre zarządy kolejowe pozostawiają bez odpowiedzi podania kupców i pasażerów o zwrot nadebranych pieniędzy i wskutek tego wywołują mnóstwo zupełnie słusznych pretensyj. W ostatnich czasach departament kolejowy otrzymywał liczne skargi z tego powodu. Wobec tego uznano za niezbędne: zaproponować obecnie zarządzającym wydziałami handlowymi, aby przedsięwzięli środki, celem niezwłocznego przejrzania skarg i pretensyj osób, wysyłających towary, i czuwali nadal nad prawidłowemi obrachunkami, o ile chodzi o zwrot nadebranych pieniędzy. Kontrolę nad czynnościami naczelników wydziałów winni znów ze swej strony rozciągnąć dyrektorowie i za-

rzadzający kolejami. Za każde półrocze w d. 13-ym marca i 13-ym września koleje winny składać w departamencie kolejowym dokładne sprawozdania o przebiegu spraw ze wzmiankowanego zakresu. Nareszcie na wszystkich kolejach winny się znajdować księgi z dokładnym wykazem wszystkich spraw i ze wskazaniem terminów, kiedy każda sprawa była rozstrzygana.”

Remiesl. gaz. zaznacza, iż rok bieżący w sposób wyjątkowy odznacza się wielką obfitością wystaw w Europie zachodniej:

„Hiszpanja, na wzór Ameryki, zamierza uczcić pamięć Kolumba za pomocą wystawy międzynarodowej, która otwarta zostanie dnia 1-go kwietnia i trwać ma w ciągu ośmiu miesięcy. Podobna wystawa otwarta zostanie w Antwerpi w dniu 17-ym czerwca. Szwajcarja znów urządza wystawę w Bernie. Będzie to wystawa międzynarodowa rolnictwa, hodowli bydła i leśnictwa. Ma ona trwać miesiąc. Dalej z ważną wystawą przemysłową występuje Luggdu. Otwarcie tej wystawy nastąpi w dniu 2-im kwietnia, zamknięcie zaś w listopadzie. Na wrzesień i październik przypada wystawa powszechna higieny w Rzymie. Latem w Erfurcie projektowana jest wystawa przemysłowa środkowo-niemiecka. Nareszcie w Wiedniu pomiędzy 20-ym kwietnia a 10-ym czerwca otwarta będzie wystawa międzynarodowa z zakresu dobroczynności publicznej. Honorowymi opiekunami wystawy są austriacy ministrowie handlu i rolnictwa oraz burmistrz m. Wiednia. Różne księstwa niemieckie przyobiecwały współdziałanie, a wiele państw zagranicznych zapowiedziało swoje uczestnictwo.”

Traktat handlowy.

Traktat handlowy z Niemcami wchodzi w wykonanie d. 20-go b. m.

Z chwilą rozpoczęcia działalności komory od wyżej oznaczonego czasu (t. j. od północy z d. 19-go na 20-ty b. m.) zwiększonych i dodatkowych ceł do nieopłaconych towarów nie mają zastosowywać.

Towary niemieckie, przywiezione do d. 12-go lipca 1893-go r., będą clone podług taryfy ogólnej (t. j. 1891-go r.), a przywiezione później według taryfy zawartej z Francją d. 17-go czerwca.

Dla uznania tych ostatnich towarów za niemieckie przy sprowadzaniu ich bezpośrednio z Niemiec lub też przez inne kraje za konosementami i listami frachtowemi niemieckimi lub też opatrzone stemplami niemieckimi—komory zadowolniać się mają wskazaniem ich pochodzenia niemieckiego przez odbiorców w deklaracjach i wykazach.

W innych wypadkach należy zastosowywać cło według konwencji z d. 17-go czerwca z warunkiem przedstawienia świadectw wyrobu niemieckiego lub też zobowiązania przedstawienia tych świadectw najpóźniej do d. 10-go kwietnia. Do towarów wszystkich innych krajów, z wyjątkiem tych, których produkty podlegały na mocy punktu 3-go cyrkularza ministra finansów z d. 7-go lipca 1893-go r. za nr. 122 przepuszczeniu wedle ogólnej taryfy, należy zastosowywać najniższe stawki, ustanowione przez konwencję z Francją d. 17-go czerwca i według umowy z Niemcami, wydrukowanej w nrze 5-ym, poprawionej w nrze 6-ym *Wiestn. fin.* z r. b., z warunkiem przedstawienia w przeciągu trzech tygodni od dnia przywozu świadectw lub stempli, stwierdzających pochodzenie z państw, wskazanych w punkcie 3 im cyrkularza za nr. 122.

Świadectwa, wydane na podstawie punktu B pierwszej taryfy przepisów d. 22-go czerwca, komory będą uznawać za dostateczne i przy wwozie przez inne kraje.

Żądania świadectw wydających towar komor z krajów tranzytowych zostają zniesione.

Udzielone zostaje pozwolenie na powrotny przywóz bez ceł, według przepisów z r. 1881-go, worków, w których wywieziono ruskie zboże, poczynając od d. 20-go marca.

Od tejże daty podług § 1480-go ustawy celnej będzie pobierana akcydencja 5-procentowa.

OSTATNIA POCZTA.

Podróż do Abbazji.

Abbazja d. 16-go.—Przybycia cesarza Wilhelma oczekują tu we środę o godzinie 2-ej z południa Eskadra arcyksięcia Karola Stefana, przezywająca obecnie w Gravozie, stanie pod Abbazją podczas pobytu tam cesarza Wilhelma. Cesarz zwiedzi Riekę i Polę.

Manewry niemieckie.

Berlin d. 16-go.—Podczas wielkich manewrów pomiędzy Gdańskiem i Królewcem cesarz zabawi przez

trzy tygodnie w Królewcu. Obecnych będzie wielu oficerów sztabowych austriackich i włoskich.

Nowe mundury.

Berlin d. 17-go. — Dzisiejszy *Reichsanzeiger* zaprzecza kategorycznie pogłoskom o zmianie umundurowania w armii niemieckiej. Chodzi tylko o ulżenie ciężaru noszonego przez żołnierza i pewne udogodnienia w kroju sukni.

Królowa Wiktorja.

Rzym d. 16-go. — Królowa Wiktorja przybyła dzisiaj, o godzinie 1-ej minut 15 z południa, do Florencji. Na dworcu kolei przyjął ją imieniem króla książę Aosty, tudzież władze. Tłumy ludu, stojące na całej przestrzeni od dworca aż do willi Fabricotti, gdzie królowa zamieszka, przyjmowały ją owacyjnie. Przyjęcie było wyjątkowo serdeczne.

Potępienie szulerni.

Paryż d. 17-go. — Izba deputowanych unieważniła dzisiaj po bardzo drastycznej mowie Jaurèsa 282 głosami przeciw 117 mandat poselski Edmunda Blanca, syna dzierzawców domu gry w Monte Carlo, który sam zmuszony był przyznać, że na przekupienie wyborców wydał 100,000 fr. Izba odroczyła się następnie do d. 24-go kwietnia.

Rewizja konstytucji.

Paryż d. 16-go. — Po odrzuceniu przez izbę nagłości wniosków Bourgeois i Gobleta w sprawie rewizji konstytucji postawił Maurycy Fabre nowy wniosek, żądający wyboru senatu przez głosowanie powszechne. Casimir-Perier oświadczył, iż rząd nigdy nie zgodzi się na przyjęcie tego wniosku, który podkopałby izbę deputowanych. Izba przyjęła jednak nagłość wniosku 415 głosami przeciw 67.

Zamach w kościele.

Paryż d. 16-go. — Policja trwa w przypuszczeniu, że Pauwels i Rabardy (znany z zamachów hotelowych) są jedną i tą samą osobą. U obu stwierdzono charakterystyczny brak zęba. Bomby Pauwelsa i Rabardiego okazują tę samą zawartość i budowę. Aresztowano dzisiaj 12 anarchistów.

Nowe ministerjum.

Paryż d. 17-go. — Izba deputowanych przyjęła wniosek Reinacha, żądający utworzenia osobnego ministerjum i wyznaczyła na ten cel roczny kredyt 150,000 fr. Casimir Pèrier przedstawił izbie budżet na r. 1895-ty.

Reformy włoskie.

Rzym d. 17-go. — *Tribuna* zapewnia, iż komisja finansowa izby odrzuciła projektowane przez Sonnina opodatkowanie renty i dochodu, cenę soli podwyższyła tylko o centa, zgodziła się na podwyższenie cła od zboża na 7 lirów i na dodatek $\frac{1}{10}$ do podatku gruntowego. W ten sposób komisja podwyższa podatki tylko o 10 milionów. gdy niedobór wynosi 150 milionów.

Rozwiązanie izby.

Haga d. 17-go. — Dekret królowej ogłasza rozwiązanie izby i dymisję ministra spraw zewnętrznych Tienhovena.

Simicz w Rzymie.

Rzym d. 17-go. — Ojciec św. przyjmował dzisiaj na posłuchaniu prezesa ministrów serbskich, Simicza. Tenże przyjmowany był następnie przez kardynałów Rampollę i Galimbertiego.

Przewóz dział.

Belgrad d. 17-go. — Rząd tutejszy zezwolił bułgarskiemu na przewóz większej ilości dział Kruppa i zapasów amunicji przez terytorjum serbskie.

Walki graniczne.

Cetynja d. 16-go. — Skutkiem zamordowania czarnogórcza przez albańczyków zorganizowali krewni zamordowanego bandę, która napadła na albańczyków pogranicznych. Po obu stronach jest kilku zabitych i rannych.

Rokosz w Brazylii.

Rio de Janeiro d. 15-go. — Admiral Saldanha de Gama, który dotąd znajduje się na pokładzie okrętu portugalskiego, usiłuje dostać się do Europy. Słychać, iż rząd brazylijski zamierza w takim razie zażądać jego wydania, jako korsarza. Prezydent Peixoto wysłał swoją flotę, celem ujęcia pancerników powstańczych: „Aquidaban” i „Republica”, które dotąd są w rękach admirała de Mello. Rząd wysłał wejska do prowincji Rio Grande do Sul dla stłumienia i tam rokoshu. Sądzą, że potrwa to kilka miesięcy.

Rio de Janeiro d. 16-go. — Prezydent Peixoto obstaje przy tem, aby admirał portugalski wydał przebywającego na jego okręcie dowódcę rokoshu, admirała Saldanhę de Gama, i zapewnia, że postawi tego ostatniego przed sądem zwyczajnym. Komendant portugalski odmawia wydania. Admiral de Mello, przebywający w Curitiba, zarządził, aby pancernik „Aquidaban” zaatakował Rio de Janeiro od północy,

„Republica” od wschodu. Pancernik „Paranagua” jest w naprawie.

Operacja.

Sofja d. 16-go. — Wiadomości prywatne o dokonaniu operacji u księżnej Marji Ludwiki nie sprawdziły się. Profesorowie Braun i Schauta wrócili do Wiednia, pozostał tylko asystent Schauty dr. Herzfeld. Księżna od trzech dni ma się lepiej i przebywa już część dnia w szeslongu.

Wybory do kortezów.

Lizbona d. 16-go. — Opublikowano dekret, rozpisujący wybory do kortezów portugalskich. Samowładny gabinet Hintze Ribeiro utracił wszelką popularność w kraju, zwłaszcza w sferach kupieckich i przemysłowych, oburzonych na nowe podatki.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 19-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Celem zupełnego przygotowania praporszczyków zapasu do spełniania w czasie wojennym obowiązków młodszego oficera, zatwierdzono główne zasady powoływania praporszczyków zapasu na drugie zebranie ćwiczeniowe, na całkowity termin sześciotygodniowy. W roku bieżącym powołani zostają awansowani w latach 1886 i 1887-ym, którzy odbyli pierwsze zebranie, w artylerji na pierwszy okres praktycznego strzelania, w piechocie, kawalerji i oddziałach inżynierji, na okres ogólnych zebrań ruchomych i w niektórych wypadkach częściowych zebrań wojsk.

Mińsk gubernjalny 19-go marca. (Tel. pr. K. W.) — Na odbytem wczoraj zebraniu ogólnem towarzystwa rolniczego było obecnych 130 członków a wybrano nowych 36. Na wiceprezesa jednomyślnie wybrano p. Edwarda Wojniłowicza a na członka rady Karola Czapskiego.

OBIAD W AMBASADZIE.

Berlin 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Na sobotnim obiedzie u posła russkiego, hr. Szuwałowa, cesarz miał na sobie mundur swojego pułku piechoty russkiej; obecnymi byli również: hr. Caprivi, hr. Eulenburg, poseł niemiecki w Petersburgu jen. Werder, sekretarz stanu baron Marschall i Thielemann. Cesarz ofiarował małżonce posła wspaniałą bukiet. Podczas obiadu wniósł cesarz toast w russkim języku; rozmawiał on prawie wyłącznie z hr. Szuwałowem w sposób nader serdeczny. Przedmiotem rozmowy był wciąż traktat handlowy.

Berlin 19-go marca. (Tel. Aj. półn.) — W sobotę odbył się u hr. Szuwałowa obiad, na którym obecni byli: cesarz, hr. Caprivi, wielki marszałek dworu hr. Eulenburg, sekretarz stanu baron Marschall i poseł niemiecki przy Dworze russkim jen. Werder. Hr. Szuwałow wniósł toast na cześć cesarza Wilhelma. Cesarz odpowiedział toastem na cześć Najjaśniejszego Pana, Jego Cesarskiej Mości Aleksandra III-go. Cesarz Wilhelm bawił w ambasadzie do godz. 11-ej w nocy.

PROCESY O LICHWĘ.

Berlin 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Zapowiedziany proces lichwiarski przeciw bankierowi Treuherzowi budzi niesłychaną sensację. O lichwę oskarżony jest także jeden ze znanych tutaj kupców. Na świadków zaważwał sąd wielu oficerów.

UNIEWAŻNIENIE ROZWODU.

Belgrad 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Opublikowano tutaj akt synodu unieważniający rozwód pomiędzy Milanem a Natalją. Związek małżeński rodziców królewskich trwa w dawnej swojej pełnej mocy.

PRZESILENIE W BELGJI.

Bruksella 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Spodziewają się tu dzisiaj powrotu króla celem zażegnania przesilenia ministerjalnego, które wybuchło skutkiem odrzucenia przez sekcje izby projektu prawa o proporcjonalnej reprezentacji mniejszości.

KWESTJA GABINETOWA.

Paryż 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Wybuchło przesilenie gabinetowe z powodu sporu po-

między rządem i senatem o utworzenie nowego ministerjum kolonij. Dzisiaj odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie senatu, na którym rząd postawi kwestję gabinetową.

MOWA ROSEBERYEGO.

Londyn 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Lord Rosebery wygłosił w Edyburgu mowę, w której stwierdził, że izba wyższa stanowi dziś zaporę i niebezpieczeństwo dla kraju. Rząd liczy na poparcie ze strony ludu; mając je, poczyni odpowiednie kroki. Pomnożenie floty nie ma charakteru zaczepnego; będzie ono najlepszą rękojmią pokoju europejskiego.

Londyn 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Lord Rosebery w swojej mowie edyburgskiej wyraził nadzieję, że przy najbliższych wyborach idea *home rule* u zwycięży.

Londyn 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Posłowie irlandzcy są niezadowoleni z mowy edyburgskiej lorda Rosebery i zamierzają przejść do opozycji.

SPUSZCZENIE OKRĘTU.

Berlin 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — We wtorek w Gdańsku będzie spuszczone na morze wielki okręt Lloyd'a. Na uroczystość tę przybędą do Gdańska kanclerz hr. Caprivi, ministrowie Marschall i Boetticher.

ROKOSZ W BRAZYLJI.

Londyn 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Z Rio de Janeiro donoszą: Powstańcy wzmacniają swoje pozycje na granicy stanu Sao Paulo. Flota rządowa stoi jeszcze w zatoce Rio.

Berlin 19-go marca. (Tel. Aj. półn.) — Giełda bremeńska wysłała do kanclerza Capriviego depeşe wieszającą mu zawarcia traktatu handlowego Rosją.

Berlin 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Minister wojny, jen. Bronsart von Schellendorf, otrzymał za dzielną obronę budżetu wojskowego order Orła Czarneho.

Londyn 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Wczoraj w Hydeparku odbył się miting przeciw izbie lordów.

Berlin 19-go marca. (Tel. pryw. Kur. W.) — Kable w gotówce 218 95 (onegdaj 219.85)
Ruble na dostawę 219 25 (onegdaj 219.—)

Dla kapitalistów.

Za dwa tygodnie rozpoczyna się w kraju naszym druga w r. b. z czterech kadencji, jakie prawo przynajmniej na licytacje sądowe nieruchomości miejskich i wiejskich, wystawionych na sprzedaż publiczną.

Kadencja ta, stosownie do przepisów obowiązujących, trwać będzie w całym Królestwie od d. 1-go do 16-go kwietnia, i w sądzie okręgowym warszawskim przypadną w tym czasie cztery terminy przetargu, mianowicie w d. 3, 4, 10 i 11-ym przyszłego miesiąca; (d. 3 i 10-go w wydziale IV-ym cywilnym, zaś d. 4 i 11-go — w III-im.)

Wobec tego ustalonym od roku zwyczajem śpieszymy podać dzisiaj dwa systematycznie ułożone wykazy, z których jeden wyszczególnia wystawione w tutejszym sądzie na licytację domy i place w Warszawie i w miastach prowincjonalnych gub. warszawskiej, drugi zaś obejmuje ulegające temuż losowi nieruchomości wiejskie.

Po stronie tych ostatnich jest tym razem przewaga liczebna; mamy ich bowiem aż 30, gdy pierwszy wykaz obejmuje zaledwo 19 pozycyj (w tej liczbie 17 domów i placów w Warszawie i dwa na prowincji). Wszelako godzi się uwydatnić, iż pośród 30 nieruchomości wiejskich, w kwietniu na subhastę wystawionych, znajduje się jeden tylko większy majątek ziemski; reszta zaś to drobne osady i kolonje, z których nadomiar osiem (we wsi Gorzewo) wystawiono na sprzedaż publiczną w poszukiwaniu jednego i tego samego długu, ciężącego niepodzielnie na wszystkich.

Cel i znaczenie wszystkich działów załączonego wykazu, jako też dokładne o sprzedażach sądowych wskazówki podaliśmy dawniej (w nrach: 172 i 266 *Kurjera* z r. z.), co uwalnia nas od powtarzania ich w chwili obecnej.

Następny okres licytacji sądowych przypadnie za kwartał w okresie dwutygodniowym od d. 2-go do 17-go lipca. Fr. N.

Wykaz nieruchomości miejskich, wystawionych na licytację sądową w sądzie okręgowym warszawskim w m. kwietniu r. b.

Nr	Wymienienie licytowanej nieruchomości.	Właściciel.	Prze-strzeń pla-cu w lok-ciach □	Czy i jakie są na nim zabudowania?	W jakiej drodze licytacja została wyznaczona?	Wysokość szacunku licytacyjnego rs.	Czy obecna licytacja jest I-3 czy II-ga?	Data licytacji.	Wydział sądu, w którym licytacja się odbywa.	Nazwisko komisarza sądowego, prowadzącego sprzedaż	Suma długów hipotecznych w dacie opisu komornika, (nie licząc proc.) rubli	UWAGI
A) Domy i place w Warszawie:												
1.	Nieruchomość № 53, położona przy ulicy Stare-Miasto pod № 34 i przy ulicy Krzywe-Koło pod № 9	Julja Kwiatkowska	850	kamienica dwupiętrowa od Starego Miasta kamienica piętrowa od ul. Krzywe Koło, oficyna piętrowa i zabudowania gospodarskie	subhastacja w poszukiwaniu sumy rs. 1,200 z % i kosztami	10,000	I	3 kw.	IV	Grzędziński	20,850	hypoteka w sądzie okręgowym
2.	№ 3106tt przy ul. Górczewskiej pod № 10 i 12 (na gruncie emfiteutycznym)	Benjamin Elšner	2 1/2 morg.	dom drewniany z takąż oficyną i szopa, oraz wiatrak zepsuty	ditto „ 189 „	400	I	„	„	„	niema uregulowanej hypoteki	lowanej
3.	№ 20 i 21 na Pradze przy ulicy Radzywińskiej pod № 60	Pawłowscy i Olszańscy	6,000	kamienica piętrowa, dwie oficyny parterowe murowane i drewniana, tudzież inne zabudowania i ogród	ditto „ 2,967 „	3,000	II	„	„	Roznowski	8,792	hypoteczny sąd
4.	№ 5162 przy ul. Nowo-Wielkiej pod № 13-ym	sukces Adolfa Machonbauma	5,018	kamienica piętrowa, trzy takież murowane oficyny i inne zabudowania gospodarskie	ditto „ 35,000 „	35,000	I	4 kw.	III	Grzędziński	82,500	hypoteczny sąd
5.	№ 1147EA przy ulicy Miedzianej pod № 7	Moszek Handfuss	5,223	kamienica trzypiętrowa, dwie takież oficyny, oficyna piętrowa i inne zabudowania	ditto „ 28,000 „	42,000	II	„	„	„	88,856	hypoteczny sąd
6.	№ 174B na Pradze przy ulicy Kępczej pod № 15-ym (na gruncie emfiteutycznym)	Izaak Jarblum	2,000	bez zabudowań	ditto „ 200 „	2,000	I	„	„	Dobkiewicz	6,706	hypoteczny sąd
7.	№ 881 na Pradze przy ul. Radzywińskiej pod № 8	spadek wakujący po małżonkach Grygorjew (w osobie kuratora adw. Ręczlerskiego)	4,293	kamienica piętrowa, dwie parterowe oficyny drewniane i inne takież zabudowania	ditto „ 1,500 „	3,000	I	„	„	Reznowski	4,400	hypoteczny sąd
8.	№ 3086A przy ul. Wolskiej pod № 35	Herman Goldenring	53,056	dom murowany, w części piętrowy, dwie oficyny murowane i jedna drewniana, takież zabudowania gospodarskie, ogród	ditto „ 9,200 „	52,682	I	„	„	„	125,956	hypoteczny sąd
9.	№ 24 na Pradze przy ul. Grodzkiej pod № 49	Tadeusz Pajer	4,000	dom drewniany i takież zabudowania, ogród	ditto „ 2,000 „	2,000	I	10 kw.	IV	„	15,000	hypoteczny sąd
10.	№ 16 na Pradze przy ul. Kamiennej pod № 15	Marjanna Michlewiczowa i spadek wakujący po Juljanie Michlewiczu (w osobie kuratora adw. Karpińskiego)	1,806	dom piętrowy drewniany i takież zabudowania	ditto „ 568 „	500	I	„	„	Krasuski	1,670	hypoteczny sąd
11.	№ 5432 przy ulicy Młynarskiej	Ludwik Szenajch	3,054	dom drewniany, takież oficyna i zabudowania, ogród	ditto „ 2,200 „	2,200	II	„	„	„	1,429	hypoteczny sąd
12.	№ 1689 przy ulicy Wilczej pod № 10 (na gruncie emfiteutycznym)	Leopold Dietrich i suk. Fryderyka Dietricha	2,800	dom drewniany, parterowy z oficyną drewnianą i piętrową murowaną, mieszcząca fabrykę kafli, oraz inne zabudowania	ditto „ 3,150 „	14,400	I	„	„	„	25,385	hypoteczny sąd
13.	№ 1156C przy ulicy Łuckiej pod № 28 (na gruncie emfiteutycznym)	sukces. Krzysztofa Śladowskiego	1,800	dom frontowy, dwie oficyny i zabudowania gospodarskie	w drodze działów	4,000	I	„	„	Dobkiewicz	2,041	hypoteczny sąd
14.	№ 26 na Pradze przy ul. Radzywińskiej pod № 29	sukc. Wincentego i Teodozji Wasilewskich	2,002	dom piętrowy drewniany, dwie oficyny drewniane i zabudowania	„ „	3,300	I	„	„	„	1,202	hypoteczny sąd
15.	№ 5480 przy ul. Pięckiej pod № 13a	Wanda Bartoszewiczowa	3,521	kamienica trzypiętrowa, dwie murowane oficyny dwupiętrowe, inne zabudowania, ogród	subhastacja w poszukiwaniu rs. 7,000 z % i kosztami	30,000	I	11 kw.	III	Orłow	59,600	hypoteczny sąd
16.	№ 1700F przy ul. Pięckiej pod № 62 (na gruncie emfiteutycznym)	Stanisław Grabowski i Szalim Szpilberg	6,000	kamienica dwupiętrowa, trzy takież oficyny i inne budynki	ditto „ 8,000 „	33,000	I	„	„	Krasuski	87,566	hypoteczny sąd
17.	№ 278 przy ulicy Freta pod № 5 (na gruncie emfiteutycznym)	sukc. Anny Loppe	2,300	kamienica 2-piętrowa, 3 takież oficyny i inne zabudowania	ditto „ 3,700 „	23,000	I	„	„	„	41,143	hypoteczny sąd

B) Domy i place w miastach prowincjonalnych gub. warszawskiej:

1	Nieruchomość № 23 w Grodzisku** (pow. błoński)	Szalim Żurkowski	1,000	dom drewniany z takąż oficyną	subhastacja w poszukiwaniu rs. 975 z % i kosztami	300	I	4 kw.	III	Grzędziński	2,384	w a. B
2	№ 175 w mieście Nowym Dworze	Wojciech Rostkowski	—	plac pusty i łąka	ditto „ 1,200 „	200	I	„	„	Orłow	—	nie m. a hypoteki w

*) Nieruchomość niniejsza, jako wystawiona na powtórna licytację, może być sprzedana i poniżej szacunku subhastacyjnego.

**) Grodzisk w ustroju administracyjnym jest nie miastem, lecz osadą; z tego powodu obcokrajowcy nie mogą nabyć wymienionej nieruchomości.

Wszystkie wymienione tu nieruchomości mają uregulowaną hypotekę i księgi ich hipoteczne znajdują się w wydziale hipotecznym miejskim sądu okręgowego warszawskiego.

Wykaz nieruchomości wiejskich, wystawionych na licytację sądową w sądzie okręgowym warszawskim w m. kwietniu r. b.

Nr	Wymienienie licytowanej nieruchomości	Właściciel	Przestrzeń	Czy i jakie są zabudowania?	W jakiej drodze licytacja wyznaczona została?	Wysokość szacunku licytacyjnego rs.	Czy obecna licytacja jest I-a czy II-ga?	Data licytacji	Wydział sądowy, w którym licytacja się odbędzie	Nazwisko komisarza sądowego, prowadzącego sprzedaż	Suma długów hipotecznych (nie licząc procentów) w dacie opisu komornika rs.	UWAGI
1.	Dobra Reguly-Kuchy, w gm. Pruszków powiatu warszawskiego	Zygmunt Borzęcki	568 m. 144 pr.	dwór murowany, zabudowania gospodarskie, murowane i drewniane, ogród, inwentarze żywe i martwe, podł. opisu drewniany i takż stajnia	subhastacja w poszukiwaniu rs. 7,000 z % i kosztami	35,000	I	8 kw.	IV	Dobkiewicz	79,238	hypoteka w sądzie okręgowym
2.	Kolonja № 90 w Mokotowie gm. Mokotów powiatu Warszawskiego.	Spadek wakujący po małżonkach Hampel (w osobie kuratora adw. Ręczlerskiego)	1 m. 100 pr.	dom	ditto „ 150 „	150	I	„	IV	Rożnowski	788	
3.	Kolonja № 773 domin. (102-134 gminny) we wsi Wola gm. Czyste, pow. warszawskiego (na gr. emfiteutycznym)	Józef Goldwasser	2,175 lok. □	dom parterowy, szopa, ogród	ditto „ 1,306 „	3,000	I	„	IV	Orłow	nie mają uregulowanej hipoteki	
4.	Kolonja № 25AB (№16) we wsi Powązki, gminy Miociny, powiatu warszawskiego	spadek wakujący po Szmulu Zawluku (w osobie kuratora adw. Ręczlerskiego)	750	dom parterowy, drewniany, stary	ditto „ 543 „	300	I	„	IV	„		
5.	Kolonja № 56 domin. (24 polic.) we wsi Wola gm. Czyste, pow. warszawskiego	Barczyńscy	4,148 lok. □	dom drewniany, ogród	ditto „ 838 „	500	I	„	IV	Grzędziński	1,923	hypoteka w sądzie okręgowym
6.	Osada młynarska w dobrach Małocice A, gminy Czastków, pow. warszawskiego	Aleksander Maleszewski	17 m. 236 pr.	dom drewniany, szopa, ogród	ditto „ 720 „	720	I	„	IV	„	4,555	
7.	Osada włościańska № 3 we wsi Brzeziny gminy Brudno, p. warszawskiego	sukces. Michała Zalewskiego	112 m.	dom drewniany, szopa, ogród, inwentarz żywy i martwy	ditto „ 1,012 „	18,200	I	4 kw.	III	„	15,408	hypoteka powiatowa
8.	Kolonja № 24 we wsi Brudno, tejże gminy, pow. warszawskiego	„ „	15,000 lok. □	bez zabudowań	ditto „ 1,012 „	500	I	„	III	„	6,588	
9.	Kolonja we wsi Siemianowizna gminy Kuflew, pow. warszawskiego	Albin Niwiński	9 m. 234 pr.	dom drewniany, stajnia, łazienka, ogród	ditto „ 1,000 „	1,500	I	„	III	„	1,973	hypoteka w sądzie okręgowym
10.	Kolonja w dobrach Kępiaste, gm. Radzików, pow. blińskiego	Jan Bielicki	8 m.	dom drewniany, stodoła, szopa, piwnica	ditto „ 600 „	600	I	„	III	„	600	
11.	Część dóbr Teklin gm. Siennica powiatu nowomińskiego	Stanisław Miński i małżonkowie Reda	103 m. 185 pr.	bez zabudowań	ditto „ 5,082 „	1,200	I	„	III	„	5,282	
12.	Kolonja № 10 i 11 we wsi Szopy Niemieckie gm. Mokotów pow. warszawskiego	sukc. Wawrzyńca Ochtmiana	23 m. 14 pr. w 4-ch kawałach	dwa domy mieszkalne, stajnia murowana, stodoła drewniana i takż stajnia	w drodze działów	8,000	I	„	III	Dobkiewicz	niema wcale	hypot. powiat.
13.	Kolonja № 25 we wsi Wielka Wola i Czyste gm. Czyste pow. warszawskiego (na gruncie emfiteutycznym)	Aron Babie i suk. Ryfki Babie	„	dom drewniany w złym stanie	subhastacja w poszukiwaniu rs. 500 z % i kosztami	400	I	„	III	Orłow	niema uregulowanej hipoteki	lowanej
14.	Kolonja № 109 w Mokotowie tejże gm. pow. warszawskiego	Edward Mück	22,500 lok. □	dwa domy mieszkalne, murowane, z takż oficyną piętrową i dwoma budynkami fabrycznymi, tudzież inne zabudowania i ogrody	ditto „ 12,000 „	8,000	I	„	III	Rożnowski	34,200	hypoteka w sądzie okręgowym
15.	Nieruchomość w osadzie Pruszków tejże gminy pow. warszawskiego (bez gruntu, jako zbudowana na gruncie do folwarku Pruszków należącym)	małż. Wróblewscy	nie ma wcale	dom drewniany, chlew i wozownia, tudzież cztery chlewki murowane	ditto „ 200 „	250	I	„	III	„	niema hipoteki	
16.	Willa „Pałac” we wsi Wólka Grodziska gminy Grodzisk, pow. blińskiego	Żołyńska, Stempkowsy i suk. Czyżewiczowej	7 m. 241 pr.	dom murowany, piętrowy, 2 szopy drewniane, kuchnia, domek dla ogrodnika, oranżeria, lodownia i ogród	w drodze działów	8,200	I	10 kw.	IV	„	26,000 (tytułem kaucji)	hypoteka w sądzie okręgowym
17.	Kolonja „Prado” i „Pod Dębem” pod № 12 tabeli likwidacyjnej na Saskiej Kępie gm. Wawer pow. warszawskiego (")	Marja Idzikowska (prawem dzierżawy wieczystej)	21 m. 217 pr. podług tabeli likwidacyjnej, a 23 m. 100 pr. podł. wykazu hyp. 22 m. 90 pr.	dwa domy drewniane, dwie takż szopy, altany, ogrody	subhastacja w poszukiwaniu rs. 6,000 z % i kosztami	6,000	II	„	IV	Krasuski	13,488	
18.	Młyn wodny w dobrach Doleck gm. Doleck, powiatu skierniewickiego (na gruncie emfiteutycznym)	Ignacy Blikowski	„	dom drewniany, młyn i inne	ditto „ 300 „	2,800	II	„	IV	„	6,425	hypoteka w sądzie okręgowym
19.	Kolonja № 33 domin. 54 gmin. we wsi Koło gm. Czyste, pow. warszawskiego (na gruncie emfiteutycznym)	sukces. Adama Szlupowicza	39,830 lok. □	ogród, bez budynków	ditto „ 183 „	500	II	11 kw.	III	Orłow	niema uregulowanej hipoteki	lowanej

Table with 12 columns: No., Kolonia, Ludy, Cena, Opis, Substancja, Cena, Kw., Kw., Kw., Miasto, Cena, Uwagi. Contains property auction details for various colonies.

*) Nieruchomosc niniejsza, jako wystawiona na powtorna licytacje, sprzedana byc moze ponizej szacunku licytacyjnego. **) Nieruchomosci wloscianskie licytowac moga jedynie osoby, nalezace do stanu wloscianskiego i zaopatrzone w odpowiednie dowody legitymacyjne w tym wzgledzie.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

Podolanc. - Szkoła ogrodnicza dra Zawady istnieje w Czeszochowie. W osadzie Wawolnica (gubernia lubelska) jest szkoła pszczelnictwa i ogrodnictwa z zakresem elementarnym.

GIEŁDA

Warszawa, 19-go marca.

Poranne dzisiejsze szacowania berlińskie zapowiadały nam jednomyślnie kurs 219.25, co się równa kursowi 45.62 1/2 m. bez kosztów, gdy Petersburg cenit Londyn po rs. 9.38 z terminem trzechmiesięcznym.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obracano po 46.—, 45.97 1/2, 45.95, 45.92 1/2 i 45.90, przeważnie jednak po kursie 45.92 1/2.

Z końcem giełdy żądano za Berlin krótki 46.07 1/2, za Londyn krótki 9.39, za Paryż krótki 37.45 i za Wiedeń krótki 75.50.

Dyskonto bankowe w Berlinie 3%, w Londynie 2%, w Paryżu 2 1/4% i w Wiedniu 4% w stosunku rocznym.

W papierach obrotu średnie, przy tendencji bez zmian. Żądano za listy likwidacyjne po 96.80 i 96.35, względnie do wielkości odcinków, bez nabywców.

Listy zastawne ziemskie 4 1/2% starano się umieścić po 98.60, nabyto zaś kilkanaście tysięcy rubli po 98.40.

Listy zastawne 5% miasta Warszawy mocno ofiarowano po 102.50 I-ej i II-ej s., po 102.25 III-ej ser., po 102 IV-ej serji i po 101.90 V, VI i VII-ej ser., a nabyto kilkadziesiąt tysięcy rubli trzech ostatnich serji po 101.60, 101.65, 101.70 i 101.75.

W żądaniu 5% listy zastaw. m. Łodzi po 100.15 za I, II-ej, III-ej i IV-ej serji, bez ruchu.

Za 5% listy zastawne wileńskie żądano po 100.15, a kupiono kilka tys. rubli po 99.90.

Obligacji kanalizacyjnych miasta Warszawy można było dostać po 100.60.

Ulokowano kilka tysięcy rubli 4% obligacji kolei Moskiewsko-kazańskiej po 91.40 i 91.50.

Akcje cokolwiek słabiej. Zabrano kilka akcji Towarz. południowo-russkiego dniewrowskiego po 1,205, 1,203 i 1,200.

Żądano za kupony celne po rs. 1.51. Zapłacono za kilkadziesiąt tys. rubli marek w gotówce po 45.85.

Godzina 12-ta. Usposobienie giełdy dla walut obcych mocne, wyczekujące.

Okowita. Cena dystylatorów. Wiadro 100% rs. — do 11.05 netto. Wiadro 78% rs. — do rs. 8.795 — 2%.

Sprawozdania z targów.

Artykuły żywności (z dnia 19-go marca r. b. - Doroczny ruch przedświąteczny rozpoczął się jak corocznie, od kwietniej niedzieli, głównie na artykuły potrzeb świątecznych. Ceny następujące: Chleb pyłowy bochenek 3-funtowy...

kwarta 12-15 kop., śmietany 35-40 kop., masło bez soli od 35-40 kop. funt, solonego funt 32 1/2-35 k., masło na kwarty 65-70 kop., masło śmietankowe funt kop. 55, ser z wycieczny od 7 1/2-25 kop., ser owczy 15-25 kop. za baryłkę, śmietankowy funt od 16 do 18 kop., ser szwajcarski od kop. 20 funt twardzi od 6-8 kop., jaja za kopę od kop. 95 do rs. 1 kop. 5, na sztuki świeże u wloscianskie za dwa 3 1/2 kop. - Oleje: rzepakowy kwarta 35-36 kop., słonecznikowy 46-48 k. - Owocogruszki sztuka od 2 do 3 kop., jabłka tak samo placono, orzechów laskowych kwarta od 9 do 12 kop., orzechów włoskich kopa od 15 do 18 kop., orzechów tureckich kwarta od 15 do 16 kop., cytryny sztuka od 2 1/2 do 4 kop., pomarańcze sztuka od 3-6 kop., powidła funt 10-15 kop., miód funt 17 1/2-30 kop., maku kwarta 18-20 kop., grzybów wianek 25 do 30 kop. Grzybów suszonych funt 40-50 kop., pieczarek białych 25 kop. Warzywa: Pietruszki pecek 2 do 4 kop., cebuli funt 3 do 3 1/2 kop., chrzanu pecek od 6-10 kop., rzodkwi białej pecek 2 do 3 kop., marchwi pecek od 3 do 4 kop., buraków pecek 2-3 kop. Kartofli garniec od 4-5 kop. Kapusty główka od 2 do 3 kop. Jarmurzu białych od 5 do 6 kop. placono. Kapusty czerwonej główka od 5-7 kop. Nowalijki: sałatki białych od 12 do 15 kop., szpinaku tak samo, rzodkiewki pecek 4 do 5 kop., ogórki sztuka od 15 do 30 kop., kawałory sztuka od 15-25 kop. - Przy restawionych straganach na placu przy Saskim ogrodzie, krążyli gromadnie kupujący wszelkie mięsiami. Żądano za funt szynki od 18-20 kop., kiełbasy i wszelkich innych mięsów od 17 do 20 kop. placono.

Magazyny tranzytowe przy stacji Praga kolei warszawsko-terespolskiej.

Table with 4 columns: Żyła, Owsa, Maki, Kaszy, Kaszy gryczanej, Ryżu, Pszenicy, Jęczmienia, Grochu, Gryki, Cebuli, Fasoli, Łoju, Makuchów, Maki kartoflanej, Kukurydzy, Soli, Rodzyneków, Prosa, Tranu. Includes 'wyszło', 'przyszło', 'pozostaje'.

Razem - wagonów 10 wag. 765 wagonów

Libawa, dnia 12-go marca. - Pogoda jasna, temperatura - 2º R. Żyto (za 120 funtów bez dopłaty w razie wagi wyższej, za straceniem 1/2 kop. za funt, przy wadze 115 do 120 funt. hol., zaś 1 kop. za funt poniżej 115 funt.), mocno 62 1/2 kop. do 64 kop. Owies biały bez zmiany, litewski suchy od 56-57 kop., kurlandzki i litewski piękny 63-66 kop., wyborowy 69-73 kop., miński 59 kop., mało-russki 59 do 60 kop., charkowski 61 kop., russki folwarczny 63 kop., russki wyborowy biały 63 do 65 kop., najpiękniejszy 70 do 76 kop., russki ekonomiczny 63 do 65 kop., mało-russki 60-61 kop., szastany od 75 kop., zwyczajny od 70 kop., czarny najpiękniejszy 74 do 75 kop., bez piasku od 70 kop. do 72 kop. czarno-pstry od 60 kop. do 61 kop. Jęczmień słaby, pastewny suchy 51 kop., piękny 55 kop. Hreczka bez zmiany, 72 kop. wazka 74 do 76 kop. lekka 65 kop. Krupy 109 kop. Groch suchy bez zmiany, pastewny 64-66 kop., mało-russki suchy 69 kop., russki 69 do 70 kop. Bób 73 kop. Wyka bez zmiany, russka 100 do 110 kop. litewska 80 do 90 kop. Siemie liane słabiej, litewskie 7-marowe 131 do 132 kop., russkie piękne 7-marowe 132 kop., stepowe piękne 7-marowe 130 kop., 6-marowe 115 kop. Makucy liane słabo, 79 kop. Otręby pszenne bez zmiany, najgrubsze 57 do 59 kop., grube 48 do 55 kop., średnie 44 do 48 kop., drobne 45 kop. Siemie koropne 107 do 108 kop.

Cyrk Godfroy

ul. Ordynacka

DZIŚ:

Świetne przedstawienie.

z udziałem wszystkich artystów oraz nowozaangażowanych **welocypedystów Nouzet.**

Początek o god. 8 wiecz
Szczegóły w afiszach.

627

Dr S. GOLDFLAM
powrócił. Graniczna 10.

1421

Dr W. MAYZEL wyjechał.

5 KONI

1385

1/4 krwi Angielskiej do sprzedania w hotelu Polskim.

1154 Dentysta **F. Klejn** Leszno 6. Przyjmuje od 10—2-jej i od 4—6-jej po poł. Bied. bezpł. od 8—9-jej.

Wielki wybór

PIĘKNYCH ECRIUARÓW

z brązu i na marmurze czarnym lub szarym, oraz kompletnych przyborów do pisania od najtańszych do najwykwintniejszych, poleca skład papieru St. Winiarskiego, Nowy-Swiat 53 w Warszawie. 309r

1333 Dr **J. Diehl**, starszy ordynator szpit. św. Łazarza, powrócił z zagranicy. Nowy-Swiat 41.

— Dr **Grodzki** leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek tychże. Śliska nr 7. 1235

Odezwa.

Powodzenie, jakiego doznał nowy gatunek młodego wina stołowego białego, na 25 kop. butelka, zachęciło mnie do wypuszczenia również dobrego gatunku wina stołowego czerwonego na 30 kopiejek. Oba te gatunki jakkolwiek młode, odznaczają się subtelną czystością, nie zawierają żadnych domieszek, a smakiem wyróżniają się stanowczo od wielu droższych win firm przeróżnych.

Niezważąc na nieprzyjemności, jakich doznaję z różnych stron z powodu tak znacznej niższej ceny tego niezbędnego dziś produktu, oświadczam, że gatunki te nie ulegną zwyżce, pomimo podrożenia wina w roku bieżącym. 281

R. Morozowicz.

Miodowa 6.—Plac Św. Aleksandra 18.

Kilkaset kapeluszy filcowych, bardzo gustownie ubranych a pozostałych z zimowego sezonu, polecam jako kapelusze wiosenne, po rs. 3 do wybr. S. H. Dąbrowski, Zabia 2. 1361

ZARZĄD

Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych.

W dniu 30 kwietnia (12 maja) 1894 r., o godzinie 2-jej po południu, w domu pod nr 7 przy ulicy Hr. Berga w Warszawie, odbył się ma zwyczajne doroczne ogólne zebranie akcjonariuszów Towarzystwa.

Akcyonariusze, zamierzający uczestniczyć w tem ogólnem zebraniu, zechcą stosownie do § 57 Ustawy złożyć akcje swoje nie później, jak w dniu 22 kwietnia (4 maja) r. b. w kasie Banku Handlowego w Warszawie.

Bilety wejścia wydawane będą akcyonariuszom w biurze zarządu w Warszawie, przy ulicy Granicznej nr. 13, na trzy dni przed terminem o gólnego zebrania, za przedstawieniem dowodu składu akcji.

Decyzji tego zebrania poddane zostaną wnioski zarządu, respective komisji rewizyjnej, w przedmiocie:

- 1) rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania i bilansu za rok 1893;
- 2) rozpatrzenia i zatwierdzenia planu działań i etatu na rok rozpoczęty 1894;
- 3) wyznaczenia funduszu do rozporządzenia zarządu na roczne i jednorazowe nieprzewidziane wydatki;
- 4) wyuogrodzenie dla członków komisji rewizyjnej za rok ubiegły 1893.

Nadty ogólne zebranie wybierze dwóch członków zarządu oraz członków komisji rewizyjnej.

Na przypadek jeżeli zwołane jak wyżej zgromadzenie nie uczyni zadość warunkom w § 59 Ustawy dla jego ważności przepisany, oznaczonym zostaje na dzień 14 (26) maja tegoż roku, o godzinie 2-jej po południu, w tem samym miejscu nowe zgromadzenie, które uważanem będzie jako prawnie zebrane, bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszów i na ilość złożonych akcji.

Na tem zgromadzeniu rozpatrywane i zdecydowane będą jedynie te interesa, jakie poddane były rozbirowi na niedoszłym zgromadzeniu. 336

— Do dzisiejszego numeru dołącza się dla prenumeratorów miejscowych cennik składu win M. Bougarel, Marszałkowska 131.

Dostać można we wszystkich znaczniejszych księgarniach

Kartki z życia kobiety przez **ESTEJE.**

Powieść odznaczona zaszczytnie na konkursie „Kurjera Warszawskiego”, z 52 ilustracjami w tekście Czesława Jankowskiego. — Cena rs. 2, z przesyłką pocztową 2,20. Skład główny w księgarni nakładowej **S. Lewentala**, Nowy-Swiat 41

PORADNIK LEKARSKI

W chorobach wenerycznych.

Rady i wskazówki co do zachowania się przy stosunkach płciowych, środki lekarskie przeciwko chorobom wenerycznym, oraz sposoby ochronne w celu uniknięcia zarazy, skreślił

Dr. Władysław Wierzbowski

Z 10-tych rysunkami w tekście.

Do nabycia we wszystkich księgarniach

329 Cena 50 kop.

NAFTA

powieść współczesna przez **SEWERA.** wyszła w trzech tomach i sprzedaje się we wszystkich księgarniach po Rs. 3, z przesyłką pocztową Rs. 3 kop. 30.

Zamówienia z prowincji uskuteczniają się także i za zaliczeniem pocztowem.

Skład główny u **S. LEWENTALA,**

Wydawcy w Warszawie,

Nowy-Swiat 41. 21r

Wydawcą ctwo „Kurjera Warszawskiego.”

Jan Glinski

Przedsiębiorstwo Robót Asfaltowych i Dokarskich, Chmielna 20,

Prosi o wcześniejsze nadsyłanie zamówień na roboty wykonane się mające na wiosnę dla sformowania kosztorysów.

Kosztorysy bezpłatnie. 295

SIODŁA i wszelkiego rodzaju sprzętu wyrabia najtaniej

ADAM ZAWADZKI,

Warszawa. Królewska 6. 18

W domu Nr 10, przy ul. Senatorskiej, do wynajęcia od 1-go Lipca r. b., w nowo-wybudowanych oficynach

15 lokalów

po 4 pokoje z przedpokojem i kuchnią, inne mniejsze lokale z wszelkimi nowoczesnymi wygodami, jak np. wodociągi, zlewy, waterklozety, lodownie pokojowe, specjalne pomieszczenie na pralnie, piec eukiericzny i t. p.

Obszerny parter i antresole na kantory, sklepy towarów, biura i t. d. — Te ostatnie mogą być podzielone lub urządzone stosownie do żądania wynajmującego. 424

Sklepy od ulicy Daniłowiczowskiej.

Wielki wybór

Najmodniejszej

Biżuterji Paryzkiej, Sztuczne Brylanty

prawdziwe paryzkie,

w złotej, srebrnej i imitacyjnej oprawie

Bransolety srebrne

w znacznym wyborze oraz

Perły,

poleca

B. KIPMAN,

Senatorska 6, róg Miodowej. 2613

DO SKŁADU 2r

Stanisława Baumann

przy ulicy Elektoralnej 7,

naprzeciw Banku,

nadchodzą ciągle wielkie transporty

Cementu Portland

z fabryk niemieckich i krajowych:

Cegły i Gliny ogniotrwałej,

Węgla kowalskich angielskich,

Tektury smołcowej,

Stali Resorowej Angielskiej.

Sprzedaz dozwolona na ogólnych prawach handlu za nr 557

PUDER WARSZAWIANKA

FELIKSA WARESKIEGO.

SKŁAD GŁÓWNY TŁOMACKIE Nr 13,

Sprzedaz detaliczna we wszystkich perfumeryach,

176r

Wypróbowaną Oszczędność Gazu

dają ogólnie znane i używane

Lampy żarowe D-ra AUER'A,

143. Marszałkowska 143.

484

Główna Sprzedaż

Win, Koniaków, Wódek i Likierów,

f r m:

Will. Tourneur & Co. w Bordeaux: wina francuskie.

Jules Robin & Co. w Cognacu: koniaki francuskie.

N. A. Żurawlew w Magaraczu: wina krymskie i inne.

N. A. Żurawlew & Cuneo d'Ornano, Magaracz: koniak fr. — ruski.

J. B. Berry w Epernay: Szampańskie.

Boy Père & fils w Salon: Oliwa.

A. Serebriakowa Synowie, Moskwa: Wódki i Spirytusy, otwartą została pod firmą 348r

M. MAKARCZYK & Co.

w Warszawie, ulica Wierzbowa 6 (Hotel Angielski).

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 23 Marca (4 Kwietnia) r. b., o godz. 12-jej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja in plus przez opieczetowane deklaracje, na trzyletnią dzierżawę, od d. 1 (13) Maja 1894 roku do 1 (13) Maja 1897 r., altany drewnianej na skwerze przy placu Muranowskim, do sprzedaży wody sodowej i salcerskiej, od summy rs. 225 kop. 75 rocznie.

Mający zamiar ubiegania się o rzeczoną dzierżawę, złoży w d. do licytacji naznaczonym, do godz. 12-jej w połud., na ręce p. o. Prezydenta m. Warszawy zapieczetowaną deklarację, napisaną bez poprawek na papierze stemplowym ceny k. 80, wraz z kwitem kassy m. Warszawy na złożone wadium w ilości rs. 23, które nieutrzymującym się przy licytacji będą zwrócone.

Warunki są do przejrzania w Wydziale Administracyjnym Magistratu, codziennie, wyjąwszy dni świątecznych, szczegółowo zaś ogłoszenie o licytacji, jako też wzór do deklaracji, wydrukowane zostały w Gazecie Policyjnej. 326r

Wydawnictwo *Maurycyego Orgelbranda* w Warszawie,
od dnia 15-go Grudnia 1893 r., wychodzi zeszytami w odstępach 15-to dniowych

Geografia powszechna ilustrowana,

Amanda Schweiger-Lerehenfelda.

Przełożył i uzupełnił **Dr. Karol Jurkiewicz.** b. Prof. Warsz. Cesarsk. Uniwersytetu,

Geografia powszechna ilustrowana wyjdzie w dwóch tomach wielkiego formatu, obejmujących około 1100 stronnic, z 400 blisko ilustracjami w tekście, na wytwornym papierze, drukiem nowym, czystym i wyraźnym. Dla ułatwienia nabycia, wychodzi zeszytami, w liczbie około 45, ukazującymi się co dni 15 po cenie 25 kop. za zeszyt, pocztą kop. 30. Oplacający z góry za całe dzieło Rs. 10 lub w dwóch ratach po Rs. 5 (przy zapisaniu się i przy odbiorze 15-go zeszytu) otrzymają dzieło kompletne, bez względu na liczbę zeszytów.

Za przesyłkę pocztową dopłaca się Rs. 2 za całe dzieło. Prenumerujący pocztą, a nie oplacający z góry Rs. 12 lub w dwóch ratach po Rs. 6 razem z przesyłką, mogą nadsyłać po Rs. dwa lub trzy, a otrzymują za tę kwotę odpowiednią ilość zeszytów.—Prenumeratorowie pocztowi otrzymywać będą miesięcznie po 2 zeszyty razem.

UWAGA. Wydawca najprzejmiej uprasza prenumeratorów o oświadczenie przy zapisywaniu się na *Geografię ilustrowaną*: czy życzą w dalszym ciągu nabywać zeszytami w projekcie będący *Atlas*, (w formacie wielkiego arkusza). Nakład wyniesie pokaźną (kilkanaście tysięcy rs.) kwotę. Będzie to wskazówką o ile jest pożądany dobry atlas jakiego literatury nasza jeszcze nie posiada. Znane dotychczas atlasy w języku polskim, wystarczają zaledwo na potrzeby elementarne.—*Prospekt* na *Geografię* wydawca na żądanie wysyła bezpłatnie. 96r

SKŁAD GŁÓWNY Mąki i Kasz Augusta Boye,

Nowy-Swiat 62.

Na nadchodzące święta poleca mąkę najlepszą **Banacką** i rozmaite gatunki mąki z nieporośniętej zdrowej wyborowej pszenicy, po cenach jak najprzystępniejszych.—Biorącym większą ilość odstępnie się handlowy rabat.
Od 16-go b. m. nadchodzą do składu mego codziennie świeże znane **Drożdże Rygskie** z fabryki Wolfzmidta, a także drożdże z fabryki Moskwa.

Medaille d'or Londres 1892.

ALDEHYDE

POUR BLANCHIR ET ADOUCIR LA PEAU PRÉPARÉ PAR

**WLADIO Chimiste
NOUVEAU**

COLD-CREAM

Se vend dans toutes les pharmacies, ainsi que chez les parfumeurs et les droguistes.

Paris 40 rue de Cléry.

KEFIR

z mleka świeżego i przegotowanego, wyrabia stale Apteka

E. GESSNERA,

Aleja Jerozolimska 27, róg Kruczej w Warszawie. Dostać można w b. wielu Aptekach warszawskich. 391

Skradziono Portfel,

zawierający 207 rs. rs. w gotowiznie, a mianowicie: 2 bilety po 100 rs. 1) z roku 1884 Serji A. Y. № 162,448; 2) z roku 1892 A. U. № 190,049, resztę papierki drobniejszej. Uprasza się o łaskawe zwrócenie uwagi na powyższe numera biletów, a w razie odkrycia o zawiadomienie poszkodowanego. 374r
Władysław Lewandowski, Zgierz.

„SADZONKI”

świerku, modrzewia, dębiny, ma do odstąpienia zarząd lasów Bolimowskich, stac. dr. żel. Warsz.-Wied. Radziwiłłów. 505

Skład maszyn do szycia

Ręcznych i Nożnych

Reparację maszyn przyjmuje
408
Na raty najtaniej sprzedaje
L. BEDNAWSKIEJ
Krakowskie - Przedmieście 83.
WARSZAWA

Winotłocznia R. Morozowicza

poleca wina znakomitego smaku i nieposzlakowanej czystości, od 25 kop. za butelkę.—Wina droższe są obecnie tak dalece ulepszone, że śmiało za zagraniczne podawane być mogą.

W sklepie przy ulicy Miodowej Nr 6, prócz win, został utworzony dział: Koniaków, L'kierów, Araków i towarów kolonialnych w najprzedniejszym gatunku, po cenach nadzwyczaj niskich.—Podejmuje się dostawy wszelkich artykułów niezbędnej potrzeby, jak również delikatesów do domów na rachunek miesięczny.

W sklepie przy placu św. Aleksandra 18, jak dawniej wino na lampki grzane i polewka. 278r

R. Morozowicz, Miodowa 6, Plac św. Aleksandra 18.

Dla młodych Gospodyń.

Kucharz Warszawski, praktyczny, zawierający 1503 przepisy różnych potraw, oraz **Pieczenie ciast** i przygotowywanie zapasów spiżarnianych. Cena rs. 1 kop. 20, w o-

prawie rs. 1 kop. 50.
Przepisy pieczenia ciast i przygotowywania zapasów spiżarnianych.—Cena kop. 60, w oprawie rs. 1.

Kuchnia postna, zawierająca 255 dyspozycji obiadów i kolacyj postnych.—Cena w oprawie rs. 1.

NAKLAD F. HÖSICK'A

w Warszawie.

Do nabycia we wszystkich znaczniejszych księgarniach. 292r

KAPELUSZE I CYLINDRY

krajowe i zagraniczne, wielki wybór krawatów, świeże Łaski, oraz B eliznę własnego wyrobu, poleca

KAROL KUBAŁSKI,

Senatorska 12, b. pałac Blanka. 313r

WYBÓR WIELKI.—CENY NIZKIE.

Okulary, Nanośniki, ściśle do wzroku zastosowane od 50 kop., z soczewkami kamiennymi Cristal de Roche od 8 rs., **Perspektywy teatralne** od 2 rs., połowe od 50 kop., **Lornetki** damskie od 1 rs., **Termometry** od 15 kop., **Barometry, Arcometry, Miary, Wagi Wasserwagi, Kompasy, Lapy, Reisceigi**, od 40 kop. do 50 rs., **Mikroskopy**, Szklia chemiczne Platyna, Brzytwy oryginalne angielskie, z paskami i przyborami, **Lewigatory, Nożyczki, Szpryczki, Irrygatory**, Wyroby gumowe, Bandaże rupturowe galwaniczne, **Srodki opatrunkowe**.—Zakłada się **Dzwonki elektryczne** i **Piorunochrony**.—Wszelkie reparacje wykonywają się spiesznie, dokładnie, **tanio**.—Wysyłka pocztą za zaliczeniem. Cenniki gratis franco.—

Zakład Optyczno-Mechaniczny ZOFJI PIK,
ulica Niecała Nr 2.

Uprasza się o dokładne zwrócenie uwagi na adres. 286

Prostytucja Potajemna w Paryżu

D-ra MARTINEAU,

przekład J. LUBECKIEGO.

Najznakomitsze i najciekawsze studjum z dziedziny nierządu pokątnego i strasznych jego klęsk dla osobników, rodziny i społeczeństwa. Obrazy upadku obyczajów nowego Babilonu. Badania nad powstawaniem prostytucji. Autobiografie ich. „Biedne łwice” kokotki, kochankowie bezimienni. Stręczyce, ich działalność. Sklepy podejrzane i kryjówki. Stronniczy wolnej prostytucji. Prostytucja jako rzemiosło. Srodki zaradcze. Nadzór. Ogledziny etc., rs. 1. We wszystkich księgarniach.—Skład główny: Marjensztadt 27, mieszkania 5. 301r

Magazyn Mebli

Zakład Tapicersko - Dekoracyjny

Hermana Reiss,

3, przeniesiony
ERYWAŃSKA 3,

poleca gustowne kompletne urządzenia oraz pojedyncze sztuki meblowe, podług najnowszych modeli zagranicznych, w rozmaitych stylach.—Ceny umiarkowane. 300r

A. Seeberg

w Tuckum,

poleca

Słód Karmelowy

zastępujący

KAWĘ,

wyborny w smaku i w wysokim stopniu pożywny.

Do nabycia w składach kolonialnych po kop. 20 za funt. 131r

Ponieważ zatrzymany został

WEKSEL

na rs. 400 ze sfalszowanym moim podpisem, przeto podaje do publicznej wiadomości, iż żadnych weksli, ani ja, ani mój syn **Jan** nie wydajemy i żaden w obiegu się nie znajduje. 460

Kazimierz Sliwiński.

Najlepsze Drożdże

Akcyjnego Towarzystwa

B. A. Giwartowskiego w Moskwie

codziennie świeże,

znajdują się w Warszawie w głównych sklepach mąki i w Głównym Składzie **P. Wollmana**, Gnojna 1, wł. dom. 437

Prenumeratę

na pisma krajowe i zagraniczne, na zbliżający się kwartał, przyjmuje Księgarnia i Skład Nut 351r

Konstantego Treptego,

w Warszawie, Marszałkowska 149.

HERMAN i CROSSMAN

WARSZAWA. LUBLIN. ST.-PETERSBURG.

Sprzedaż na raty. — Wynajem — Katalogi ilustrowane gratis.

296r

Sprzedaż odbywa się we wszystkich znaczniejszych Handlach Win i Spirytualij.

SKLEPY.

W Hotelu Krakowskim są zaraz do wynajęcia: 1-en o 3ch wystawach i 2-ch pokojach, na górze, 2-gi duży o 2-ch wystawach z 2-ma pokojami, na dole, a 3-ci sklep mniejszy bez wystawy e 2-ch wejściach. Wiadomość na pierwszym piętrze pod numerem pierwszym. 507

Przy nadchodzących

ŚWIĘTACH

polecam Szanownym moim Konsumentom: babki podolskie, placki, babki parzone wyborowe, funt 25 i 22½ Kop., jako też torty, mazurki w rozmaitych odmianach, przyjmuje się zamówienia na wszelkie wyroby w zakres *cukiernictwa* wchodzące, z czem poleca się znana firma

W. Kawecki,

Marszałkowska Nr 129. 516

DYREKTOR

Jest poszukiwany dyrektor do huty szklanej, znający się na tejże robocie. — Wiadomość: ulica Solna № 16, m. 13. 480

w Warszawie i na Prowincji.

Najwyżej
Zatw. Tow. 2/23

Warszawski oddział

1-ej S.-Petersburskiej rektyfikacji i fabryki wódek i likierów

KELLER & Co.

poleca:

STOŁOWE WINO (czystą wódkę), SPIRYTUS, ARAKI,
KONIAKI, STARKE, ŻUBRÓWKĘ i wszelkie inne spirytualje
w najlepszych gatunkach.

KANTOR i SKŁAD Marszałkowska 49. Telefonu Nr 744

SKŁAD DETALICZNY Krakowskie-Przedmieście 87. Telefon 745

w Warszawie i na Prowincji.

Sprzedaż odbywa się we wszystkich znaczniejszych Handlach Win i Spirytualij

Pracownia Sukien i Okryć damskich (system Vortha)

MARJI BUKOWSKIEJ,

Marszałkowska 153 (róg Królewskiej).

Przyjmuje obstalunki na Suknie i Okrycia ze swoich i powierzonych materiałów, wykonywając podług najświeższych fasonów szybko i gustownie. 385

Rada Zarządzająca

Towarzystwa Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej,

ma zaszczyt wezwać PP. Akcjonariuszów stosownie do §§ 33, 34 i 35 Ustawy Towarzystwa, na Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie, mające się odbyć w Warszawie 9 (21) Kwietnia 1894 r., o godzinie 1-ej z południa, w Sali posiedzeń Rady Zarządzającej przy ulicy Marszałkowskiej pod Nr 1066 P.

Przedmiotem zajęć Ogólnego Zgromadzenia będzie:

- 1) Przedstawienie Rady Zarządzającej w przedmiocie wypuszczenia obligacyj na kapitał potrzebny do pokrycia kosztów rozszerzenia stacyj: Koluszki i Łódź oraz powiększenia taboru ruchomego drogi.
- 2) Postanowienie w przedmiocie odezwy Dyrektora Kancelarji P. Ministra Komunikacji, z d. 30 Października 1893 r. Nr 8696, o wyznaczeniu przez Towarzystwo ofiary na Internat dla studentów Instytutu Dróg i Komunikacyj.

Dla otrzymania prawa uczestniczenia w tem Zgromadzeniu, PP. Akcjonariusze obowiązani są złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe Banku Państwa lub Banków prywatnych, o kapitale zakładowym nie mniejszym jak 500,000 rs., a których Ustawy zostały NAJWYŻEJ zatwierdzone, najpóźniej do godziny 3-ej po południu 26 Marca (7 Kwietnia) r. b. w jednym z niżej wymienionych miejsc:

- w Warszawie w Kasie Domu Handlowego J. G. Bloch;
- „ St.-Petersburgu w Banku Międzynarodowym;
- „ Berlinie w Mitteldeutsche Creditbank.

Na złożone akcje lub świadectwa depozytowe PP. Akcjonariusze, otrzymają kwity, na zasadzie których wydawane będą karty wejścia.

Dla prawomocności uchwał obecnego Zgromadzenia, stosownie do § 31 Ustawy, potrzebną jest obecność 20 Akcjonariuszów, posiadających 1/10 wypuszczonych akcji; każde 10 akcji dają prawo do 1 głosu, żaden akcjonariusz w osobie swojej więcej nad 10 głosów łączyć nie może. — Akcjonariusz pragnący korzystać z prawa wyznaczenia zastępcy, udziela osobie mającej go zastąpić, a która koniecznie musi być akcjonariuszem mającym prawo głosu, pełnomocnictwo na papierze bez stempla.

Warszawa, d. 6 (18) Marca 1894 r.

366r

SKŁAD HERBATY

M. SZUMILINA

w Warszawie, Nowy-Świat Nr 65.

Filja w Lublinie, Krakow.-Przedm Nr 186,

Poleca wyborowe gatunki herbaty

w cenie od rs. 1.40 za 4 rs. za funt.

Herbatę moją można nabywać w wielu składach win i towarów kolon, w Warszawie i na prowincji. 503

Dom Handlowy

M. ROTHBERG i S-ka, w Warszawie,

Żórawia 36—polecają:

Cement krajowy i zagraniczny.
Posadzkę terrakotową z najlepszych fabryk zagranicznych.
Płyty z krystalium do wykładania ścian, pieców i t. p.
Miski klozetowe najlepszych systemów:
Ołów, Krany, Rury i wszelkie inne artykuły wchodzące w zakres budowlano-kanalizacyjny.

Telefonu № 883.

517

WYPRZEDAŻ

Towarów uszkodzonych przy pożarze

Perfum, Wód kolońskich i toaletowych, Kosmetyków, Mydeł i nowo-wprowadzonego artykułu REKAWICZEK

Specjalny Skład Perfumerji zagranicznej

W. B. Sniechowskiego,

Plac Teatralny (Nowo-Senatorska Nr 10), w Warszawie.

Egzystujący od 1835 roku. 501

3,000,000 franków

mają być częściowo lokowane na pewną hypotekę wiejską i miejską oraz na domach na odpowiednio niski procent począwszy od 4 t. — Oferty w języku niemieckim frankowane, przyjmują pod F. 1, Ekspedycja Centralnego Biura Ogłoszeń G. L. Daube & Co. w Frankfurcie n/M. (Central. Annonces Exp. r. G. L. Daube et C., Frankfurt n/M.). — Należy dołączyć markę na odpowiedź. 217r

Potrzebna

BONA

z życiem na wieś do dwojga małych dzieci. Pierwszeństwo frolówka lub znająca dobrze język ruski. Zgłoszenia sub „Bona” składać w kanciarze Kurjera Warsz. 506

Kartofle	FABRYKI KROCHMALU	Pszenica
nieporównane w produkeyjności.		
Urządzenie i przebudowanie według mego uproszczonego TANIEGO i DOŚWIADCZONEGO SYSTEMU.		
W. H. UHLAND, Inżynier-specjalista w fachu przemysłu krochmalowego w Lipsku.		
Kukurydza	Żądać prospektów.	231r Ryz

SKŁAD HERBATY

NAJWYŻEJ Zatwierzonego Towarzystwa

PIOTRA BOTKINA SYNÓW

w Warszawie, Niecała 4.

Poleca wyborowe gatunki **HERBATY**: czarnej, kwiatowej, żółtej, zielonej, zatchlorozanistej pakowane pod banderolą rządową w Moskwie.

Warunki dla pp. Handlujących bardzo dogodne.
Szczegóły w cennikach,
które wysyłają się na żądanie.

Herbatę naszą nabywać można również we wszystkich składach
win i towarów kolonialnych w Warszawie i na prowincji. 382

NAJLEPSZA BIBUŁKA DO PAPIEROSÓW!

Wiele powag naukowych sławy europejskiej, a także **CHEMICZNE LABORATORJUM CESARSKIEGO WARSZAWSKIEGO UNIwersyTETU** stwierdziło, na zasadzie analizy porównawczej, że bibułka paryzka

„Les dernières Cartouches”,
wyrabiana przez fabrykę „Braunstein Frères Paris”.

przewyższa wszystkie inne bibułki znane dotychczas w handlu.
Ponieważ w ostatnich czasach okazało się, że bibułka „Les dernières Cartouches” bywa w handlach i fabrykach gільz podrabiana, ostrzegam zatem Sz. Publiczność, że prawdziwą i nie fałszowaną jest tylko ta bibułka, która posiada na każdej gільzie czytelny i przezroczysty napis

„Les dernières Cartouches”.

Próby i cenniki wysyła gratis.

L. SILBERLAST,

DOM HANDLOWY
w Warszawie, Graniczna № 10. 253

Specjalny Magazyn Bielizny

„ARTHUR,”

Elektoralna Nr 6,

poleca w znacznym wyborze bieliznę męską i damską, tanią i starannie wykończoną, jak również Krawaty w różnych fasonach, gustowne i tanie, Szelki, Koszulki siatkowe higieniczne, Spinki, Szpilki do krawatów, Parasole, Laski, Wyroby skórzane i t. p.

Uprasza się o zwrócenie uwagi na adres

„ARTHUR” Elektoralna Nr 6. 419

HERBATA

J. Z. RATYŃSKI

z Kuchety.

Jerozolimka Nr 84.

Trębacka Nr 4,

Marszałkowska 144.—Tamże JAPONSZCZYŻNA. 269

Gorzelnia, Rektyfikacja i Dystylarnia

„ŁACIEWNIKI”

niniejszem zawiadamia, że z dniem 1 Marca r. b. otworzyła

SKŁAD DETALICZNY

przy ulicy Bielańskiej № 1, róg Senatorskiej.
Skład główny, Ceglana 21. 485

OBWIESZCZENIE.

Potrzebne są do wynajęcia lokale lub
całe domy na użytek dla wojsk,

w terminach: od 19 Czerwca (1 Lipca) i 19 Września (1 Października)
1884 roku. 310r

Życzący wydzierżawić rzeczony, mogą obecnie składać deklaracje w zapieczętowanych kopertach na imię Prezesa Delegacji Kwaterniczkiej, do Wydziału Wojskowego przy Magistracie m. Warszawy.

Jan Hilkner

w Warszawie, Nowo-Miodowa № 2,

poleca:

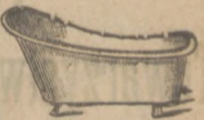
Narzędzia do rzemiosł wszelkiego rodzaju.
Narzędzia do gospodarstwa wiejskiego.
Narzędzia ogrodowe.
Nożyce do szpalerów i Sekatory.
Noże do sieczkarni.
Latarnie ręczne i stajenne.
Łańcuchy dla bydła i koni.
Znaczniki dla bydła i owiec.
Nożyce angielskie do strzyżenia owiec.
Okucia do drzwi i okien.
Zamki i Klódki amerykańskie.
Sikawki i Polewaczki ogrodowe.
Lichterze ogrodowe.
Kosiarki ręczne do trawy.
Welocypedy dziecięce.

Wyżymaczki „Empire” № 3, 4, 5.
Maszynki do strzyżenia włosów.
Maszynki do golenia amerykańskie.
Maszynki benzynowe, spirytusowe i naftowe.
Maszynki do kawy różnych systemów.
Maszynki amerykańskie do siekania mięsa.
Maszynki do robienia lodów.
Maszynki do robienia masła.
Naczynia kuchenne.
Kotły cynowane do gotowania szynki i białizny.
Filtry do wody.
Noże kuchenne, stołowe z widelcami.
Syczoryki, Brzytwy i nożyczki.
Umywalnie kompletne.
Łóżka żelazne składane.
Przybory laubzegowe.

Wanny, Zycbady, Klozety pokojowe, Prysznic i t. p.
po cenach możliwie niskich

356r

OGŁOSZENIE.

Warszawski Kantor Banku Państwa

podaje do wiadomości osób interesowanych, że 15 (27) Marca r. b., o godzinie 12-iej i pół z południa, odbędzie się w Kantorze Banku sprzedaż przez licytację materiału, pozostałego od rozbiórki waterklozetów i wodociągów.—Pragnący obejrzeć rzeczy przeznaczone do sprzedaży, wraz z wykazem tychże, mogą zwracać się w tym celu do rządcy gmachu, dla przejrzenia zaś warunków sprzedaży, należy zwracać się do kancelarii Kantoru w godzinach biurowych. 286r

MARSZAŁKOWSKA

!!NAJTAŃSZY!!

Magazyn Okryć Damskich

F. CAR,

MARSZAŁKOWSKA Nr 99,

99

99

poleca w wielkim wyborze Żakiety od rs. 6, Surduty od rs. 8, Burki sławuckie, Himalaja jak i najmodniejsze velours changeant, Peleryny w najświeższych fasonach etc.

Jako NOWOŚĆ BURKI do noszenia na dwie strony. 447

DROŻDŻE WYBOROWE

codziennie świeże,

z fabr. W. Sławińskiego i L. Strugacza, używane przez pierwszorządne Piekarnie, Cukiernie i Handlujących! sprzedaż hurtowa i detaliczna po cenach fabrycznych, poleca Sz. Publiczności Polski Fabryczny Skład, ulica Marszałkowska róg Złotej № 116. — Telefonu № 752. 423

CHARKÓW

Hotel Ruf

przy ulicy Rybnej. 227r
Hotel pierwszorzędny, odznaczający się kuchnią znakomitą. Warunki szczegółowe dla pp. Komiwojażerów

